

SÖKAREN

NR 1

1977

LÖSNUMMERPRIS 6:00 inkl. moms

En filosof och anhängare av Paul Brunton besöker Sverige

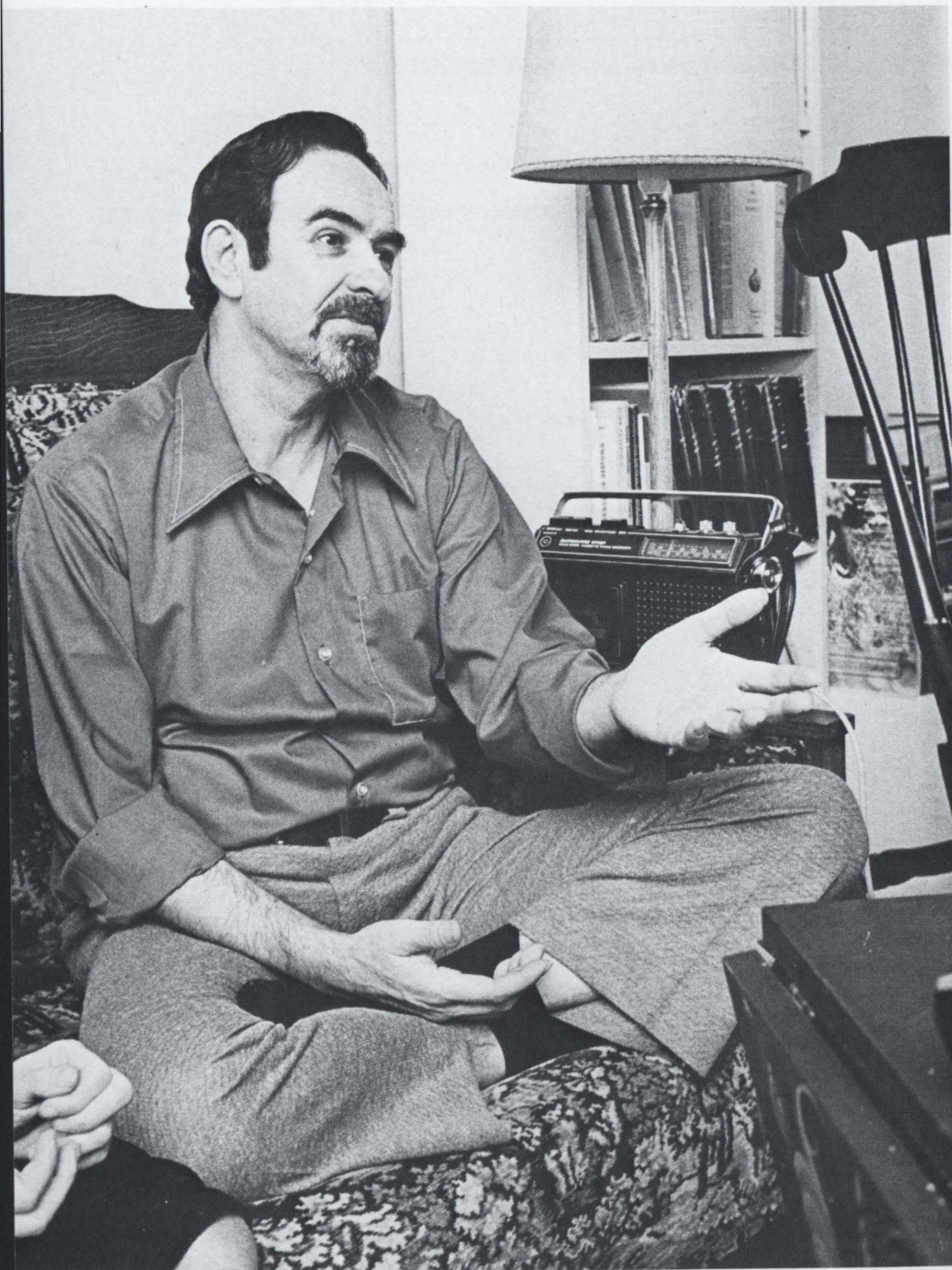
Anthony Damiani från New York är en djup själ som söker uppåt, men har fötterna säkert på jorden, en realist vid sökandets och vetandets yttersta grän-

ser. På bilden ses han tillsammans med Anna Bornstein och sin hustru Ella May under besök i Sverige hösten 1976.

Bild Rein Vålme.

Anthony Damiani på Sverigebesök

Intervju Anna Bornstein och SM. Bilder Rein Vålme

I förra numret berättade Anna Bornstein om Anthony Damiani, som hon till synes av en tillfällighet träffat på i Amerika och som blev hennes ledare på sökandets väg. I slutet av oktober var Anthony i Sverige, tillsammans med fru och barn. Deltagare i en studiecirkel kring Paul Bruntons böcker, samt några andra intresserade, i

allt ett femtiotal personer, sammanträffade med honom hos NBV, Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet, på Kungsgatan i Stockholm, där han berättade om sitt center för andliga och filosofiska studier i Amerika samt svarade på frågor. För Sökaren gjordes en intervju med honom hemma hos Anna Bornstein.

Hur skall man bäst karakterisera Anthony Damiani? Som en lärare i andliga och religiösa ämnen? Eller som en elev till Paul Brunton?

— Jag vet inte om jag är någon lärare, säger han. Men jag har ett djupt intresse för filosofi och andliga spörsmål. Och jag är en hängiven anhängare av Paul Brunton.

Men Paul Brunton lever numera mycket tillbakadraget och upprätthåller inget personligt förhållande till någon av sina anhängare.

SM: Hur uppfattar du Paul Brunton, som är din vän sedan 30 år tillbaka?

— Jag ser honom som ett opersonligt vittne, en kanal för en högre kunskap. Han har utforskat olika andliga skolor och strömningar under de senaste 60 åren och ger en saklig, balanserad redogörelse för resultaten av denna forskning.

Men Brunton är inte enda källan till Anthonys undervisning. Han har fördjupat sig i många filosofier och läror, tex Vedanta, buddhismen, neoplatonismen.

Betraktar Anthony sig som mystiker? Nej, säger han, "mitt intresse är i grunden filosofiskt".

Men han har trängt in i mystiken och lärt av den.

SM: Menar du, som mystiker i allmänhet, att universum är andligt till sin natur, att det är medvetande?

— Det brukar sägas att universum är en manifestation av det högsta medvetandet, att alltså, om man använder en bild, universum är Guds kropp.

SM: Och vad är Gud?

— Om man frågar "vad" "Gud är, så avser man något som är vetbart på samma sätt som fysiska ting. Men vi kan inte säga att Gud är "något".

SM: Är kanske allt religiöst ovetbart för oss, tex frågorna om liv efter döden, livets djupare mening osv? Kan vi veta något om detta?

— Det tror jag vi kan. Vissa personer kan veta något om det, nämligen sådana som så att säga dött i detta livet, som har avstått från det vanliga livets värden, personer vilkas bundenhet vid livet har upphört. Detta slags människor har

kvalifikationer att tränga in i de här frågorna. Det finns mycken kunskap om dessa ting, men också många missförstånd. Man måste skilja agnarna från vetet. Det finns säkert människor som har kvalifikationer att göra detta.

SM: Menar du att det mänskliga medvetandet är en del av Gud?

— Låt oss säga att det är på vägen till Gud.

SM: Men inte identiskt med Gud? Det sägs ju inom Vedanta-filosofin att människans medvetande (atman) är identiskt med Gud (brahman).

— Ja, det sägs ungefär så att "den yttersta förnimmaren" i människan är identisk med Gud. Så man kan säga att det rena medvetandet som är du, och det rena medvetande som antas vara Gud, till sitt väsen är detsamma.

Anna ber Anthony att närmare förklara vad han menar med mänskligt medvetande och vad som skiljer det från Guds medvetande.

— Vårt medvetande måste verka genom någon sorts instrument, eller apparat, som vi kallar kropp, sinne, själ. Därför finns det medvetande på olika nivåer — det är bl a skillnad mellan djurens medvetande och människans medvetande.

SM: Kan man säga att jagets botten är rent medvetande?

— Ja. Det rena medvetandet är till sitt väsen detsamma som Gud. Men det rena medvetandet kan inte uttrycka sig på annat sätt än genom något instrument, och så snart det förbinds med ett instrument, är det inte längre rent medvetande. Då begränsas det av det instrument som det måste verka genom.

SM: Vad är människans sanna jag?

— Fråga inte "vad"! Om man använder ordet "vad", talar man om något som är vetbart, och ifall något är vetbart, blir det en objektiv sak. Och om det är en objektiv sak, hur kan det då vara det Högsta? — Om det är rent medvetande, hur kan man då säga "vad" det är?

SM: Och livets mening, är den kanske också ovetbar? Finns det verkligen en högre mening?

— Ja, jag antar att människans liv har en inneboende mening. Men "mening" är också något som vi människor tänker ut. Vi måste ge vårt liv en mening, annars får vi svårigheter. Det är mycket möjligt att den högsta principen själv står över all mening, fastän den skänker mening åt vårt liv.

SM: De kristna läser om meningen i sin bibel. Finns det enligt din upp-

fattning någon bok där man kan läsa om meningen?

— Man kan inte stänga in det gränslösa i någon begränsad form, man kan inte kringskära det med en begränsad definition av mening. Den stora Meningen kan vara något helt annat än den lilla mening som vi människor kan räkna ut. — Detta är filosofiskt tal, inte religiöst. Mitt intresse för dessa ting är filosofiskt, inte religiöst.

Anna ber Anthony förklara vad han menar med religion. Han svarar att i religion, även dess högsta former, finns en sorts dualism. Man predikar om en Gud, och det är ett jag som dyrkar denna Gud. Men inom den metafysiska filosofin försöker man förstå det rena medvetandets natur. Och det är inte religion.

— Men jag vänder mig inte mot religionen. Människan söker sanningen, hon har en önskan att nå fram till den yttersta verkligheten. I detta sökande finns olika nivåer av förståelse och insikt. Religionen är en mycket viktig aspekt av denna utveckling.

SM: Du har alltså en filosofisk snarare än en religiös attityd till livet.

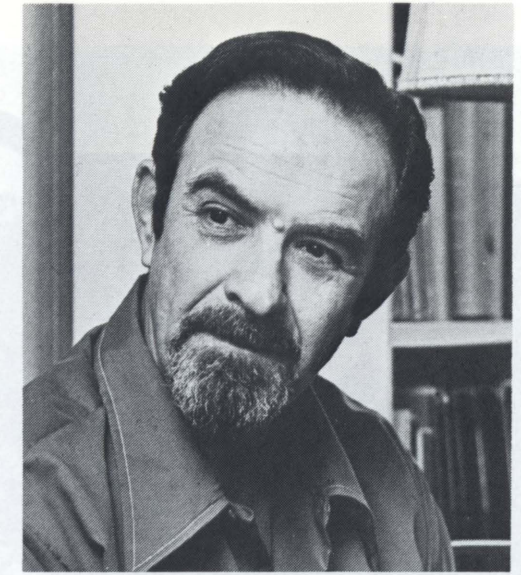
— Ja, den är mycket mer filosofisk, när man säger att den yttersta verkligheten kan vara Gud eller rent medvetande. Advaita Vedanta är något unikt i religionens och filosofins historia, eftersom vi ingen annan stans träffar på *dyrkan av jaget* som den yttersta verkligheten — det är alltså inte fråga om det dödliga, tillfälliga jaget, utan om det yttersta jaget. Advaita Vedanta-filosofin insisterar att den yttersta sanningen är inom människan själv och att hon måste finna denna sanning. Alla de andra nivåerna, såsom religion, mystik, filosofi osv. är steg på vägen till den yttersta sanningen.

Anna frågar om Anthony kan förklara i vilket andligt tillstånd Paul Brunton befinner sig.

— Nej, säger Anthony, det kan jag inte. För att kunna förstå en *sage* måste man själv vara en *sage*, vilket jag inte är. (*Sage* uttalas seidsj med tonat sj, och betyder ungefär visman.)

Anna påpekar att svenska språket inte ens har begreppet *sage* och ber Anthony att tala om vad det innebär att vara en *sage*.

— Jag skall försöka. Om vi tänker oss att det finns högre krafter, som vi inte förstår, kan vi uppfatta en *sage* som en förmedlande länk mellan dessa krafter och oss, en öppen kanal som de obehindrat kan uttrycka sig genom. Man kan kan-

ske också beskriva en *sage* så att han är en människa som funnit sitt innersta väsen och som förstår att detta väsen är identiskt med universums innersta väsen. Först måste han således finna vägen in till sin djupaste själ och sedan inse att den själen är identisk med universums själ. Han lever i ett tillstånd av naturlig frid.

Anna: Är denna insikt permanent?

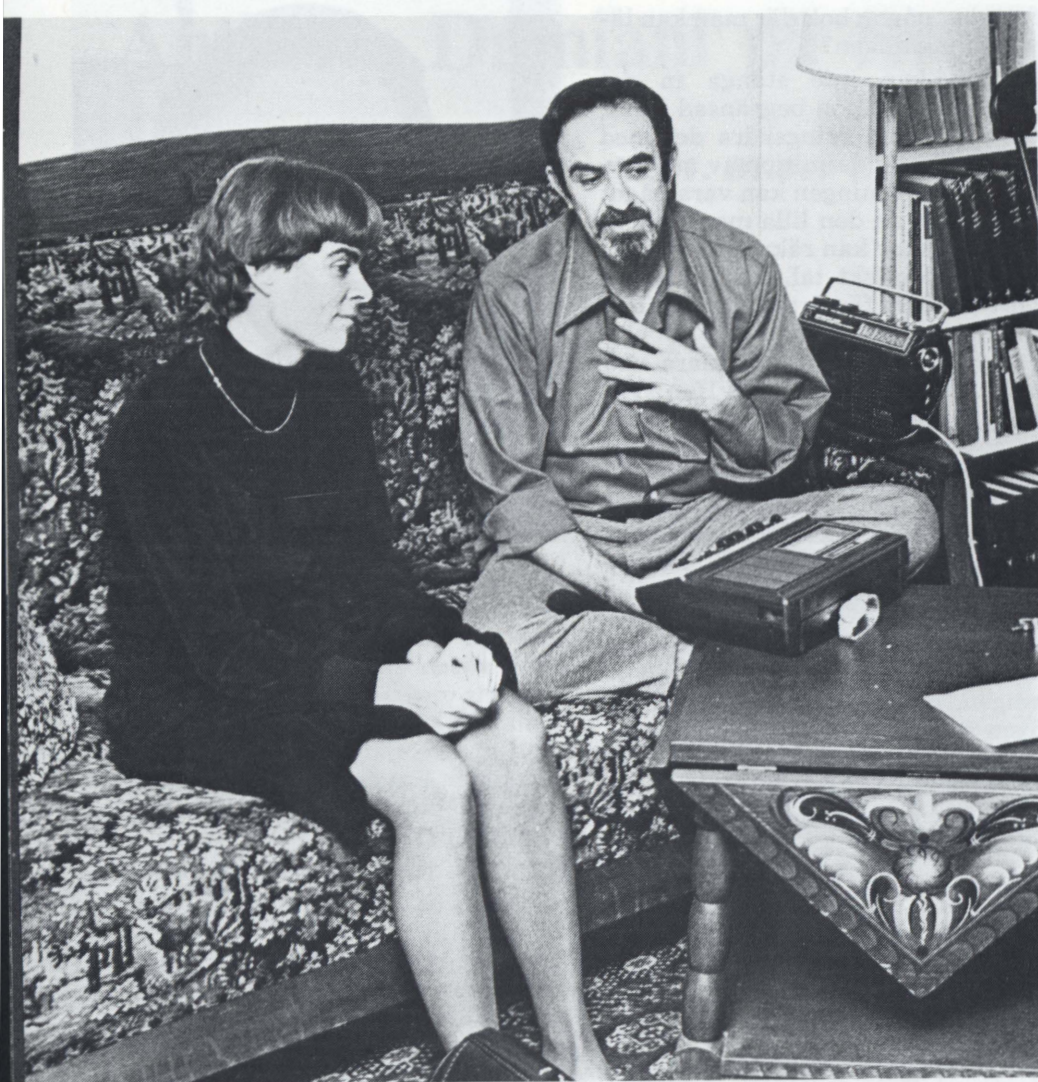
— Ja, det är den. Vismannen inser att det alltid har varit så och inte kan vara på annat sätt. Den vanliga människan förstår inte sin sanna natur. Hon tror på det dödliga jagets realitet, vilket Vedanta kallar Avidya eller okunnighet. Fastän det dödliga jaget har ett slags verklighet, så är det inte det verkliga jaget.

Anna: Det finns olika nivåer av insikt. Många tror att de har upplevt den högsta verkligheten och känner sig vara instrument för en högre kraft. Kan du förklara skillnaden mellan att veta på ett intellektuellt sätt att det innersta jaget är gudomligt och att verkligen ha upplevt det?

— Om en person tror sig ha upplevt insikten om jagets sanna natur men inte har gjort detta, så kommer han mycket snart att känna leda och besvikelse. Han finner att han gjort ett mycket allvarligt misstag om sig själv. — Den enbart intellektuella insikten om jagets natur är som att gå till restaurangen och läsa matsedeln. Hur många gånger man än läser matsedeln, så förblir man ändå hungrig. Man kan inte äta matsedeln. De flesta av oss läser om insikten. Det är ungefär som att läsa matsedeln.

SM: Vad anser du om alla dessa gurus med olika läror och metoder? Är det några skillnader i deras värde? Kan det finnas falska gurus?

— Ja, det kan det finnas. Det finns

Paul Bruntons hängivne lärjunge Anthony Damiani intervjuas för Sökaren av Paul Bruntons svenska översättare Anna Bornstein.

omöjligt att finna böcker i dessa ämnen.

SM: Vilka böcker rekommenderar du?

Anthony nämner bland annat Ramana Maharshi, en indisk visman som avled omkring 1950. Han skrev själv ingenting, men människor skrev om honom. Vidare Paul Brunton förstås. Även Bhagavad-Gita och Upanishaderna rekommenderas. Och den märklige Shankara, som grundade Vedanta-skolan. Flera arbeten av honom finns på engelska, t ex *Crest — Jewel of Discrimination* som översatts av Swami Prabhavananda och Christopher Isherwood.

Samtalet glider slutligen in på meditation, och Anna frågar Anthony hur stor roll meditationen spelar i sökandet.

— I Vedanta sägs det att för att förstå att du är sanningen behöver du gå tre vägar, 1. studera skrifterna, 2. genom eftertanke förstå deras innebörd och 3. meditera som hjälp till förståelsen. Meditation är viktigt, eftersom det tvingar en människa att konfronteras med sina tankar, i synnerhet sådana som hon tenderar att undvika. Hon får en inblick i tänkandets natur och börjar förstå vidden av företaget att försöka bringa tankarna under kontroll, men hon lär sig också uppskatta fördelarna med det.

— Syftet med meditationen är att hjälpa oss att finna oss själva, men det kan komma en tid när vi måste avstå från meditationen för att hela vårt liv, även dess verksamma skede, skall bli ett spontant uttryck för det högre jaget. Meditationen är ett medel och inte ett ändamål i sig självt.

— I början är tekniker nödvändiga för att man skall kunna tämja det lägre jaget. Utan denna disciplin och träning kan man inte nå målet. Genom meditationen lär vi oss att samla uppmärksamheten i en enda punkt, vilket sätter oss i stånd att uppleva en djupare dimension av tillvaron, uppnå en sannare förståelse av människor och ting och utveckla vår intuition. Av alla meditationsmetoder skall man välja den som passar en själv bäst.

SM: Tror du på reinkarnation?

— Ja, definitivt. Medvetandets fortlevnad kan inte hejdas. Men man bör se upp här, så att man inte missförstår återfödelsen. Om A dör, så kommer inte A tillbaka igen. Ty då är han B. Varken hinduerna eller buddhisterna tror att när A dör, så kommer A tillbaka i annan gestalt. Den sortens återfödelse finns, men det förhåller sig inte riktigt på det sättet. Om man inte är samma person från dag till dag, från år till år, så kan man inte heller säga att det är samma person som kommer tillbaka i nästa liv.

SM: Men det finns en speciell förbindelse mellan den tidigare personligheten och den nuvarande?

— Ja, det kan jag hålla med om.

— Vi lever, säger Anthony, i en tid som tillhandahåller en oerhörd mängd olika läror och filosofiska skolor, ofta på en mycket hög nivå. En nutidsmänniska kan inte undgå att konfronteras med en del av dem. Detta är en märklig tid. För bara 15 år sedan var det i det närmaste

självutnämnda gurus och lärare — och det finns sådana som helt enkelt gör vad de måste göra, eftersom de har varit i kontakt med en högre verklighet. Jag anser mig inte kompetent att döma. Men det finns många vägar på vilka man kan komma fram till förståelse av jaget. Eftersom det finns så många olika slags människor, så finns det behov av olika vägar för dessa olika människor. Den väg som är din, kanske inte kan beträdas av en annan person, som har annat temperament och annan bakgrund än du. Din rätta lärare kan ge den undervisning som passar dig. Han kan leda dig på den väg som intresserar dig och som du känner att du vill gå. Han kan föra dig till vissa klarlägganden, insikter. Men han kan inte ha de insikterna i ditt ställe. De måste vara dina egna. — Så det finns ett behov av olika vägar för olika människor.

SM: Var och en blir frälst på sin tro! — Nej! Själens är inte något som skall frälsas. Den skall utvecklas till alla sina möjligheter och krafter! — Själens frälsning är inte något som man behöver oroa sig över.

TRO OCH VEGETARISM

Sökaren har hört sig för hos några samfund och sökargrupper, hur de ser på vegetarism, d v s att inte äta kött, fisk (och ägg). Inom flera rörelser med österländsk anknytning håller man på en köttfri diet, eller uttrycker sympati för en sådan.

TEOSOFISKA SAMFUNDET ADYAR

Bland teosofer är vegetarism inte ovanlig. Men Teosofiska Samfundet har ingen officiell inställning till vegetarismen. Varje medlem får själv ta ställning.

Generalsekreterare Curt Berg:

— Den bärande tanken i teosofin, som också jag har tagit till mig, är allt livs gemensamma ursprung: det finns ytterst bara ett liv, fastän det uttrycker sig i en oändlig mångfald av former och medvetanden. Denna tanke, som kan upplevas med djup känsla, ger vördnad för varje form av liv. Om man har denna idébakgrund, vill man inte medverka till att däggdjur, fiskar och fåglar dödas för att bli till mat åt människor. Även växterna är uttryck för liv, men mindre utvecklat än hos djuren. Slutsatsen blir att vi bör välja vår föda ur växtriket.

— Motvilja att äta ett djur, som dödas, finns hos det sensitiva barnet, som ofta inte kan äta kött, när det får veta att det rör sig om en varelse, som det haft levande kontakt med. De flesta människor kommer dock snart in i en vana, som lägger sig som ett skal över denna känslighet. Hos några bryts skalet upp, när de upplever vad som sker i ett slakthus eller i en djurfabrik. Men de flesta går genom livet blinda på detta område.

TEOSOFISKA SAMFUNDET PASADENA

Den nationale sekreteraren för Sverige, Peter Flach, säger att "vi är mycket positivt inställda till vegetarisk livsföring, men påverkar ingen. Vi anser att detta är vars och ens ensak."

LIBERALA KATOLSKA KYRKAN

Elis Wikström, som till nyligen varit stiftsbiskopens generalvikarie för LKK i Sverige, säger att han inte kan förmedla något officiellt uttalande om vegetarismen från episkopala synoden och att det i hans kyrka finns skilda meningar om ve-

En skara glada vegetarianer.

getarisk livsföring. Men han själv och hans familj lever vegetariskt.

Elis Wikström:

— Den liberalkatolska kyrkan gavs visserligen till alla människor, men mottogs först av vegetarianer. Fortfarande är biskoparna och majoriteten av prästerna vegetarianer, fast bland kyrkans medlemmar torde ändå vegetarianerna numer vara i minoritet. Men i undervisningen framställs alltjämt vegetarism som ett bibliskt idealtillstånd.

— Motivering för vegetarism bland rörelsens pionjärer fanns i det bibliska budet att inte dräpa och i resultaten av vetenskaplig forskning rörande sambandet mellan diet och hälsa/sjukdom samt även i ett studium av dietens påverkan på själslivet.

Elis Wikström talar om ett "klärvoajant theosophia-medvetande" och säger att de som äger detta medvetande, att Gud finns i naturen och i människan, "så långt som möjligt väljer att livnära sig på vegetabilisk föda. Att slakta och äta djuren — särskilt de högre — undviker människan alltmer, när hon fylls av andlig kärlek och medkänsla, sensitivitet."

DIVINE LIGHT MISSION

För DLM, med cirka 250 medlemmar i Sverige, svarar Fausto Mar-

chini:

— Enligt Kunskapens etik och de levnadsråd som vår lärare Guru Maharaj Ji ger, rekommenderas medlemmarna att livnära sig av vegetarisk föda. Men detta är frivilligt. De flesta av oss har själva genom egna erfarenheter kommit fram till att vegetarisk kost är bäst för hälsa och välbefinnande och därför befrämjar den mänskliga utvecklingen. Flertalet är lactovegetarianer, några få är helvegetarianer, och några tillåter sig en bit fisk eller liknande ibland.

ANANDA MARGA

Karin Frostenson:

— Inom Ananda Marga anser vi att man bör välja sin föda där minst skada förorsakas, alltså från växtriket med dess lägre medvetande i jämförelse med djurriket. Vegetarism är dessutom ur världsförsörjningssynpunkt det enda moraliskt riktiga, eftersom jorden inte kan försörja alla med kött. Även ur hälsosynpunkt är vegetarism överlägset: det håller kroppen ren och frisk och fri från slaggprodukter, så att sinnet kan koncentreras på högre energitillstånd. När man mediterar, utvecklas sinnet hela tiden mot allt finare skikt i medvetandet. En föda som består av frukt, grönsaker, säd, bönor och mjölkprodukter motsva-

rar då ens behov. Så man kan säga att vegetarism är regel i Ananda Marga, inte som tvång men som ett led i vår etiska och andliga strävan.

HARE KRISHNA

Vegavan das Adhikari svarar att alla inom rörelsen, 20 munkar och nunnor i templet på Östermalm, är vegetarianer. Vegetarism är nummer ett av de fyra krav som ställs för invigning.

— Vi följer Bhagavad-Gitas föreskrift att allt vad vi gör, offrar och ger bort, och all självtukt, görs som en offring till Krishna. Och i Bhagavad-Gita förklaras vad Krishna helst tar emot, bland annat grönsaker och frukt, men det står ingenting om kött, fisk och ägg.

— Ett annat skäl till vår vegetarism är att vi inte vill orsaka onödigt lidande i världen. Hälso-skäl finns också. Vi människor har ju ett långt tarmsystem, vilket är kännetecknande för vegetarianer. Köttätande djur däremot har kort tarmsystem, därför att kött inte smälter riktigt i kroppen, utan ruttnar; det måste alltså ut ur kroppen snabbt. Men genom att vi människor har lång tarmkanal, kommer köttgifterna inte ut tillräckligt snabbt, utan sprids i kroppen och påverkar bland annat vissa högre centra i hjärnan.

SIDDHA YOGA DHAM

Jörgen Rapp:

— Vegetariskt leverne är ett av många hjälpmedel för den som vill gå in för meditation och yoga på allvar. Det är så att olika substanser påverkar sinnet på olika sätt. Sprit har t ex en verkan som mer eller mindre omöjliggör meditation, eftersom sinnet blir okontrollerbart. Och effekten dröjer kvar länge. Samma gäller kött. Dess inverkan på sinnet är långvarig och sinnet blir trögt, mörkt. Den som vill meditera gör klokt i att äta så kallad sattvisk, dvs harmoniserande, ljus föda, nämligen frukt, grönsaker, mjölkprodukter m m. Vi nämner ibland dessa fakta för dem som kommer till vårt center för att börja meditera. Men sedan får var och en själv ta ställning. Det är inte ovanligt att människor som hållit på en tid med meditation spontant övergår till vegetarism.

YOGA LIGHT CENTER

För Yoga Center, med 15 anslutna yogalärare, talar Eugenia Basilewsky, som påpekar att vår mänskliga anatomi är konstruerad för vegetarisk kost och inte för köttföda.

— Vegetarism underlättar yoga-meditation. Men en yogi avstår från köttätande även av etiska skäl. Yogaläran tillåter köttätande, men målet är vegetarism. Genom yoga minskar man automatiskt köttkonsumtionen. De yogalärare som inte redan är vegetarianer, håller på att bli det.

KRETSEN KRING ANTHONY DAMIANI

Anna Bornstein berättar:

— Jag övergick till vegetarisk kost, när jag sommaren 1970 började meditera och studera filosofi under Anthony Damianis ledning i Itaca, New York. Vegetarism är en av de få yttre regler som Anthony rekommenderar åt alla — andra regler är avpassade efter den enskilda människans utveckling och nivå.

— Ett skäl för vegetarism är barmhärtighet mot djuren. Det onada man gör, när man dödar och äter djur, blir inte mindre för att man inte deltar direkt i dödandet eller väljer att inte tänka på det. Ett annat skäl är att vegetarism främjar den egna utvecklingen. När man vill lära sig meditera och ägna sig åt högre filosofiska studier är det önskvärt att man har kontroll över sina biologiska instinkter. Och det blir lättare att få den kontrollen, om man står på god fot med djuren i den yttre världen. Ett tredje skäl för vegetarismen är att man kan mätta fler munnar. Fler människor kan livnära sig på avkastning-

en från en åker, om grödan äts direkt som vegetarisk kost, än om den används till föda åt boskap som slaktas och sedan äts.

SRI CHINMOY

På frågan om det är nödvändigt att vara vegetarian för att leva ett andligt liv har Sri Chinmoy svarat bl a följande:

— Den vegetariska dieten spelar en mycket viktig roll i det andliga livet. Renhet är av yttersta betydelse för en sökare. Denna renhet måste vi grundlägga i den fysiska kroppen, i känslor och tankar. När vi äter kött och fisk, blir vi påverkade av det aggressiva djuriska medvetandet. Våra nerver blir oroade, de blir rastlösa och aggressiva, och detta kan störa vår meditation. Men de milda kvaliteterna av frukt och grönsaker hjälper oss att i både vårt inre och yttre liv grundlägga dessa egenskaper: ljuvlighet, mjukhet, enkelhet och renhet. Så om vi är vegetarianer, hjälper det vår inre varelse att stärka dess egen existens.

— Många andliga sökare har kommit till slutsatsen att en vegetarian kan nå snabba framsteg i det andliga livet. Men man måste även be och meditera. Det finns millioner människor som är vegetarianer, men det finns inte millioner gudsförverkligade själar på jorden.

— För gudsförverkligande behöver man andlig strävan, ett inre rop. Om någon har andlig strävan, så befrämjar den vegetariska dieten hans framsteg, eftersom kroppens renhet hjälper hans inre, andliga strävan att bli mer intensiv och mer självfull. Men om någon inte är vegetarian, betyder det inte att han inte kommer att förverkliga Gud.

Vegetarisk måltid intas på Swami Deva Murtis ashram i Västtyskland av Eugenia Basilewsky och Elisabet Spens.

Långt därifrån. Jesus Kristus, Vivekananda och många andra andliga Mästare åt kött, och de förverkligade Gud.

MARTINUS

Den danske vismannen Martinus är vegetarian. Sin uppfattning har han bl a lagt fram i boken *Den fullkomliga födan*. Han tar också avstånd från vivisektion och all grymhet mot djur. Men han försöker inte påverka någon, annat än genom sina logiska analyser. Han lämnar åt var och en att själv komma underfund med om han vill äta kött eller inte. Många Martinus-intresserade är vegetarianer.

BUDDHISMENS VÄNNER

Den svenska buddhistnunnan Amita Nisatta säger följande:

— Alla buddhister är inte vegetarianer. En del kritiker säger att det är inkonsekvent av en buddhist att äta kött, eftersom en av Lärans viktigaste grundsatser är att iaktta den etiska regeln att inte medvetet döda. Den reflektionen är i viss mån riktig. Men den buddhistiska synen på dieten är tolerant. Var och en väljer den föda som han tycker passar honom bäst.

— Lekmannabuddhisten avgör helt och hållet själv vad han äter. Det finns inga förbud som tvingar honom till en viss diet. Om han anser att vegetarisk kost är bäst, bör han föredra den — och den är naturligtvis riktigtast ur bl a etisk synpunkt. Man bör ju undvika allt medvetet dödande i syfte att tillfredsställa gommens krav. Alla levande varelser har rätt till sitt eget liv utan ingripande av människan.

— Buddhistiska munkar och nunnor väljer inte sin föda själva, utan är beroende av lekmannens gåvor. De äter den mat som generöst ges dem. För dem är inte det viktigaste vad de äter utan tankeinställningen till den som ger. Givaren vädjar att gåvan skall bli mottagen, och mottagaren tackar genom att äta den. Det är en övning i generositet på båda sidor. Om alla lekmannabuddhister vore vegetarianer, så skulle också deras munkar och nunnor vara det. — Det finns vissa Ordnar, där det enbart ges vegetarisk föda.

— Om man förstår Buddhas undervisning, blir det självklart att

vegetarisk föda är den rätta. Vore alla människor uppfyllda av medkänsla och barmhärtighet gentemot sina medvarelser, skulle dödandet av djur till människoföda helt upphöra. Och vi skulle med all säkerhet ha ett lyckligare och friskare släkte, och framför allt skulle människans sinne få ro; det skulle utvecklas och bli mottagligare för andra värden än de egoistiska.

TIBETANSK BUDDHISM

Diana Tolstoy:

— Buddha har sagt: Du skall inte döda! Men han har inte sagt att hans efterföljare inte får äta kött, fisk och ägg. Men budet att inte döda avser naturligtvis alla levande varelser, och därför är de flesta buddhister nuförtiden vegetarianer som en konsekvens av att de inte får döda djur. Men på Buddhas tid tiggde munkarna sin föda, och de skulle äta vad som lades i skålen oberoende av om det var kött eller något annat. Detta var samtidigt en övning i ödmjukhet, och det förekommer även nu ibland som ett led i munkarnas träning, t ex i Japan.

— Men buddhismen har ju sin rot i hinduismen, och de grenar av buddhismen som kan sägas stå närmast den har också i princip en vegetarisk inställning. Buddhisterna i bl a Sri Lanka, Thailand, Burma och Japan är vegetarianer, men de tibetanska buddhisterna är det sällan, främst beroende på att det praktiskt taget inte funnits några grönsaker i Tibet. De lamor som kommer från Tibet är oftast inte vegetarianer, men de flesta västerländska anhängare av tibetansk buddhism är det ändå, av eget val, men de är inte fanatiker, d v s om

det inte går att få vegetarisk mat, så äter de vad som bjuds.

— Buddhismen är mycket litet rigorös, utom vad gäller det allra väsentligaste, nämligen bön och meditation. Vidsynthet är dess ledstjärna. Som en buddhist jag känner så träffande uttrycker det: Man får inte heller bli slav under sina dygder!

BAHA'I

Baha'u'llah:

"Framtidens föda blir frukt och frön."

Abdu'l Baha:

"Framtidens föda blir frukt och frön. Den tid skall komma när folk inte längre äter kött. Den medicinska vetenskapen är bara i sin barndom, ändå har den visat att vår naturliga föda är det som växer ur marken."

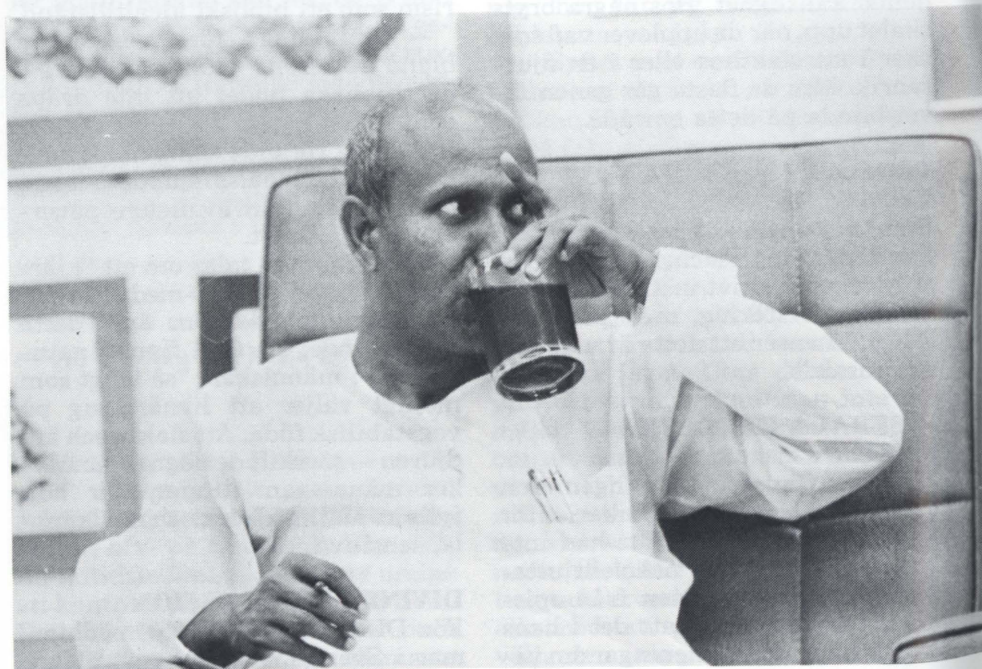
SUFI-RÖRELSEN

Anna-Greta Ångström upplyser att Sufi-rörelsens skrifter talar om värdet av vegetarisk kost för både kropp och själ. Det moraliseras inte över bruket att uppföda djur för slakt, men varnas speciellt för fett kött, såsom skinka och korv. Det feta köttet anses, liksom spritdrycker, hindra syretillförseln och andningens livgivande krafter att genomtränga hudens alla porer.

— Många av våra medlemmar är vegetarianer, men vegetarism är inte någon regel bland oss. Jag själv och många med mig föredrar vegetarisk kost utan att fördenskull helt vara vegetarianer.

— Inayat Khan framhåller i detta som med allt annat i livet vikten av att iaktta balans. Vegetarisk kost, säger han, är befordrande för den

Sri Chinmoy dricker vegetabilisk buljong.

andliga utvecklingen, men — det är viktigt att denna utveckling sker naturligt. Om vegetarisk diet skulle ge ökade andliga upplevelser men samtidigt försvaga vår hälsa, är det inte sagt att vegetarism är tillrådlig.

FINDHORN

För Findhorn Foundation, ett new age-kollektiv i norra Skottland, svarar Siri Malmberg:

— Grundarna av centret började med grönsaksodling av nödtvång, inte för att de var vegetarianer. De hade levat ett liv i lyx och överflöd av mat och dryck som chefer för traktens största hotell. De fick inre ledning att bosätta sig på en karg och ogästvänlig plats, Findhorn. De var sex personer, tre vuxna och tre barn, som skulle leva på ett arbetslöshetsunderstöd av 8 pund i veckan. I meditation och bön började de odla grönsaker för att dryga ut sina små tillgångar. När det sedan ur trädgården växte ett center, bibehölls av praktiska skäl den vegetariska kosthållningen. Endast en gång i veckan serveras det fisk, och vid jul kalkon, dock i båda fallen med en alternativ vegetarisk rätt. De flesta väljer fisk och kalkon, varav framgår att de inte är vegetarianer.

— Centret tar emot ca 40 gäster varje vecka. Hos dessa väcker ofta den utomordentligt goda vegetariska maten, som Findhorn serverar, intresse för vegetarisk kost.

SJUNDEDEGAS ADVENTIST-SAMFUNDET

Odd Jordal meddelar att av Adventistsamfundets medlemmar i Skandinavien (3 400 vuxna medlemmar finns i Sverige) är kanske 25 procent vegetarianer. Och de övriga torde i allmänhet använda mycket mera vegetabiliska födoämnen i sin kost än folk i allmänhet. Alla adventister tar ställning emot alkohol, tobak och narkotika.

Adventistsamfundet har spelat en viss banbrytande roll i vårt land för spridandet av vegetarismens idé, fastän denna idé i sig själv inte är förknippad med adventisternas tro eller teologi som sådan.

— Vördnaden för livet, även det egna livet, är vital i en adventists tänkande. Livet utgår från Gud och är en Guds gåva, och det är värderingen av denna gåva som reflekterar adventisters syn på livet. Detta leder naturligtvis till att man söker att ge livet så goda villkor som möjligt i den kropp som vi själva förfogar över.

— I sin institutionella verksamhet söker Samfundet lägga vikt vid

ett vegetariskt kosthåll. Flera av samfundets institutioner serverar uteslutande vegetarisk kost; de som inte gör det, har alltid något vegetabiliskt alternativ till varje mål.

— Adventistsamfundet har engagerat sig i industriell forskning för att få fram ett vegetabiliskt protein som är likvärdigt med det animaliska, och det har en ganska omfattande framställning av hälsoprodukter på flera platser i världen. I Sverige har Adventistsamfundet ett eget bolag för distribution av hälsokost till försäljare, AB Esda-kost.

Ringa eller intet intresse för vegetarism redovisas av några av de tillfrågade samfundet:

ANTROPOSOFISKA SÄLLSKAPET

Det meddelas att vegetarism är en helt privat fråga för varje enskild medlem.

KRISTET SAMFUND

Om inställningen till vegetarism i Kristet Samfund, vilket har antroposofin som grund, upplyser pastor Uwe Lemke:

— Kristet Samfund ger överhuvudtaget inte sina medlemmar några förhållningsregler eller direktiv. Medlemmarna har full frihet att gestalta sitt liv enligt eget omdöme. Men i vissa fall kan det förekomma att rådsökande medlemmar, som vill komma vidare i sin religiösa utveckling, rekommenderas återhållsamhet med förtäring av kött. Men detta ligger på det in-

dividuelle planet och skall underlätta de andligt-religiösa strävandena; det är inte självändamål.

— Om man undersökte kostvanorna hos medlemmar i Kristet Samfund, så skulle man kunna konstatera att återhållsamhet med förtäring av kött, eller helt vegetarisk livsföring, förekommer avsevärt mer där än bland folk i allmänhet. Men detta beror inte på någon agitation från Samfundets sida, utan på att människorna själva har en känsla för vad som är riktigt för dem.

ECKANKAR

Perttu Kortelainen svarar för Eckankar:

— Eckankar är en absolut individuell väg till andlig frigörelse, fri från begränsande regler och restriktioner, även diet-rekommendationer. Det framhålls endast att vi bör äta så att vi håller vår kropp frisk och undvika det som hindrar vår andliga utveckling, men definitionen av dessa hinder får var och en bestämma själv. Vikt läggs vid fullgod kost, vilket framhålls i boken "Herbs, the Magic Healers" av Paul Twitchell, men eftersom "det som är mat för en, är gift för någon annan" åligger det de enskilda Eckankaristerna att själva ta ansvar och nå fram till förståelsen av "rätt" kost och dess betydelse för den egna andliga utvecklingen.

— Inom Eckankar finns vegetarianer och sådana som försöker undvika köttföda så mycket som möjligt, samt också sådana som äter "som folk gör mest".

I köket på en restaurang, driven av den religiösa rörelsen Divine Light Mission. Bild Rein Vålme.

Per Ragnar:

Reflexioner

Neurokirurgen Walter Penfield kallas för världens främste kartläggare av hjärnan.

Människans beteende präglas i hög grad av medfödda eller inlärda reflexer. Vi har också möjlighet att på ett icke reflexmässigt sätt styra vår uppmärksamhet och att reflektera över oss själva och våra handlingar. Den förra typen av beteende kan relativt enkelt förklaras hjärnfy-

siologiskt men inte den senare. Utifrån vad vi idag vet om hjärnan, är det enligt Penfield omöjligt att förstå hur självreflexion uppkommer. Enda alternativet tycks vara att anta att denna centrala styrande instans, som kan kontrollera hjärnan, inte är av samma natur som hjärnan.

Penfield kallar denna styrande enhet för Mind, ett ord som det inte finns någon bra översättning för — själ eller psyke är väl det som kommer närmast, menar Penfields introduktör, Tomas Videgård. Penfield söker inte besvara frågan om Mind är av materiellt eller av immateriellt slag. Den måste dock förfoga över något slags energi, eftersom den kan påverka hjärnan.

Relationen mellan Mind och hjärnan är densamma som mellan programmeraren och datamaskinen. Datorn kan inte programmera sig själv, någon måste bestämma vilka program den ska matas med. På samma sätt krävs en själ för att de mer eller mindre reflexmässiga beteendena ska användas på ett intelligent sätt. Hjärnan är ett verktyg för själen.

Låt oss nu se vad den danske kosmologen Martinus har att säga i detta ämne. Kortfattat så här:

Det levande väsendet utgör en *treenig princip* (det tecknas därför alltid i M:s symboler som en triangel) och de tre "sidorna" av detta väsen ger han beteckningarna X1, X2 och X3. Själva väsens kärnan, X1, kan inte ges några attribut eller egenskaper. Om den kan man ingenting säga utöver detta att den är "något som är" — den finns, har alltid funnits och skall alltid finnas.

Till denna väsens kärna är av evighet knuten en "skaparförmåga", X2. Och genom denna skaparförmåga manifesterar sig väsendet ständigt i en "skapelse", X3. Varje livsenhet — och något annat än livsenheter existerar ej — är alltså treenig, på en gång: skapare, skaparförmåga och det skapta. Sådan är också gudomens "struktur": på en gång skapare ("Fadern"), skaparförmåga ("den helige Ande") och det skapade väsendet eller gudasonen ("Sonen").

Fadern och alla individuella jag, i mikro- mellan- och makrokosmos, är alltså ett. "Gud, i vilken allt lever, röres och är."

Här syns mej en nutida forskare vara på väg mot förståelsen av kosmologins andlig-vetenskapliga språk, "hjälparen" för att lyfta fram uråldriga, religiösa sanningar i klart dagsljus!

AVHOPPARE

I denna tidskrift informerar vi om skilda livsåskådningar, metoder, "vägar", inte minst religioner. Nästan jämt har vi presenterat en tro så som dess anhängare själva uppfattar den. Det är inget orimligt i det. Och det har varit lättast för oss att arbeta så. Men vi är inte främmande för kritiska granskningar, under förutsättning att kritiken är grundad på god kännedom.

En gång har vi intervjuat en "avhoppare". Det var f d buddhisten Torbjörn Säfve. Det är många gånger intressant att lyssna på sådana som lämnat en rörelse vilken de varit anslutna till. De har fått insidesinformationer som knappast ens en ambitiös forskare kan skaffa sig. Deras upplysningar kan vara av stort intresse.

Om det bland våra läsare eller deras vänner och bekanta finns personer som tillhört någon rörelse, vilken ligger inom Sökarens intresseområde, men som lämnat den, skulle vi gärna vilja komma i

kontakt med de personerna. Det kan vara en religiös eller en ideell rörelse: spiritualismen, teosofin, antroposofin, christian science, baha'i, rosenkorsorden, scientologin, DLM, TM, vegetarismen osv. Varför anslöt de sig? Vad fanns för skäl till utträdet? Vart har de sedan sökt sig?

SOMMARKURSER

Föreningen Siljansbygdens Sommarfolkhögskola har sommaren 1977 kurser på Hantverkets Folkhögskola, Leksand i Lyrik, prosadikt och fabel; Konst, dadaism och surrealism; Folklig kultur och folklig dans; Folklig kultur i Leksand; Levande verkstad; Meditation och yoga (26 juli—5 augusti, kursledare Nina Gahm och Per Lagerberg); Kultur i brytningstid.

Ett preliminärt program föreligger, och de intresserade kan vända sig till Renée Sulzbach, Sibyllegatan 77, 114 43 Stockholm, tel. 08/60 00 65.

EN UFO-BIBLIOGRAFI

Willy Wegner i Dansk UFO Center har sammanställt en bibliografi över skandinavisk UFO-litteratur — böcker och tidskrifter. Det är nr 3, 1976, av Wegners tidskrift Uforalia som helt ägnas åt detta.

Det är mycket bra att det finns en lista över UFO-litteratur. Men varför saknas aktuella adresser? Den intresserade skulle naturligtvis ha stor hjälp av fullständiga adresser till förlag och tidskrifter. Det hade också varit en bra idé att ta med Sökaren i tidskriftsförteckningen, i synnerhet som Sökaren under 60-talets andra hälft — sedan Tid och Rum och Galax hade lagts ned och innan UFO-Information och GICOFF-Information hade startats — var den enda tidskriften i Sverige som regelbundet och med ett positivt intresse behandlade UFO-frågan.

Adress: Dansk UFO-Center, Postbox 85, DK-7700 Thisted, Danmark.

Glade Jan Erik Janhammar framför en liten utställning om Måndagsgruppen. I mitten, kastande skugga, meste föredragshållaren Gustaf Adolf Petersson.

MÅNDAGSGRUPPEN 25 ÅR

Text SM Bilder Anders Sellmann

Var i Stockholm kan man höra föredrag i de ämnen, som behandlas i Sökaren — av personer som förekommer i våra spalter?

Jo, bl a i Måndagsgruppen, sal 13, Medborgarhuset.

Den 1 november 1976 var en stor dag för Jan Erik Janhammar. Då firade hans Måndagsgruppen 25-årsjubileum och arrangerade samtidigt det 1 000:e föredraget. Platsen var Medborgarhusets stora sal i Stockholm, och tiden 19.30—22.00 (medan man i vanliga fall håller till i sal 13 med början 20.00). Efteråt var det supé på Hotell Malmen med vegetarisk biff samt kaffe eller te.

Måndagsgruppen presenterar sig som en "föreläsningsförening för filosofi, religion och tvärvetenskap" men kan också betecknas som en fri sökargrupp. Verksamhe-

ten började, 1951, efter en utbrytning ur Teosofiska Samfundet. En av grundarna var skräddarmästare Gustaf Adolf Petersson, ockultist, astrolog och under åren den flitigaste föredragshållaren i gruppen. Han avled 1975 och hyllas i ett programblad som "en av vårt lands stora kulturbärare".

Jubileumskvällens föredragshållare Anthony Brooke var imponerad av Janhammars entusiasm och förmåga att hålla gruppen levande så länge, och han menade också att det helt neutrala namnet Måndagsgruppen, utan någon speciell ideo-

logisk anknytning, var väl valt.

Jan Erik Janhammar berättar för Sökaren att Måndagsgruppen nu har blivit en stiftelse, vars syfte beskrivs på följande sätt: "Vi vill på ett odogmatiskt sätt verka för filosofi, vetenskap och tvärvetenskap samt religion. Vi vill medverka i kulturlivet genom föredrag, studiecirklar och andra verksamheter vilka ökar förståelse och kunskap för livet och den värld vi lever i. Vi vill genom förlagsverksamhet utge ett medlems- och informationsblad samt sprida den kulturskatt som samlats efter 25 års föredrag i Mån-

dagsgruppen."

Man tänker också ge ut stencilerade utskrifter av föredrag, vilka tagits upp på band. Ett 15-tal av Gustaf Adolf Peterssons föredrag ligger färdiga att tryckas.

Jan Erik, vilka har talat mest i Måndagsgruppen?

— Gustaf Adolf Petersson höll inte mindre än 210 föredrag. Psykoterapeut Egil Rønne-Petersen höll 120 i psykoterapeutiska ämnen. Han fick hjärtinfarkt för några år sedan och har minskat sin verksamhet. Numera är han mest i Norge. Bernhard Eriksson har hållit minst ett 30-tal föredrag om olika sätt att utveckla sin inre människa. Bernhard är väl den mest framstående ockultisten vi har i Sverige, sedan Gustaf Adolf gick bort. Fil.dr Leif Zeilich-Jensen har talat ett 40-tal gånger och även haft astrologiska kurser. Nästa termin skall han berätta om en intressant reinkarnation. Gösta Eklund har hållit ett 40-tal föredrag i så olikartade ämnen som vattentechnik i framtiden, Bhagavad-Gita och hälsofrågor.

Själv har Jan Erik Janhammar sällan hållit föredrag i Måndagsgruppen. Men han håller alltid ett inledningsanförande och passar då ibland på att meddela en del av sin egen filosofi. Kanske läser han någon av sina dikter, tex följande, som säger en del om hans egen tro om människans identitet.

VARDAGSHABIT

tillägnad alla levnadsdöderhultare

Jag gillar er vresiga, knotiga
ni martallsväxta och böjda
med ansikten brända och sotiga
av år och av sår, men dock nöjda
med lotten som blev er given
för under den barkade ytan finns
kvar

något av pojken som en gång var
något av katten med de nio livan.
Ni går där i enkel vardagshabit
och trälär och sliter för er föda
men gnolar och visslar och sjunger
en bit
när livet är som bäst är det möda.
Ni har inga stormansmanér eller
later

ni syns inte utåt ett endaste grand
men det är på er som man bygger
stater
på er man bygger lag och land.
I slitsam arbetsglädje
i enkel vardagsskrud
bor högre maktens glädje
där anar du en gud.

— Alltså, våra enkla, fina arbets-samma vardagsmänniskor, de är gudar i vardande!

Jan Erik, vill du litet närmare beskriva din tro om livet?

— Jag tror så här: det finns en Gud som är överallt i allt. Han är inte personlig utan en universell intelligens i vilken vi lever och har vår varelse i olika grader av medvetenhet. Att få in mer och mer av denna underbara intelligens i vårt eget kunskaps- och erfarenhetsområde, det är ett stort livsmål.

— Det där låter högtidligt. Men gudomen har också en aspekt som alldeles för litet kommer fram i kyrkor och på lärostolar, nämligen att Gud har humor!

Jan Erik läser upp en liten, egenhändig skriven aförism: "Nog måste man väl säga att den gode Gud Fader, i den mån man kan personifiera honom, är den störste bland humorister — för hur skulle han annars kunnat skapa sig en sådan avbild som människan?"

DN skrev i ett reportage att till Måndagsgruppen söker sig litet udda människor. Kanske det. Men man skulle också kunna säga att den, liksom Sökaren, representerar ett sökrintresse av teosofisk typ.

Här några på måfå valda exempel på föredrag som hållits under de senaste åren. Dr Jan-Axel Nordlund om tibetansk medicin, Ingrid Nyborg-Fjellander om "LKK — en kyrka för moderna sökare", Ivan Troëng om "magnetism — framtidens healing", Gustaf Adolf Petersson om "människliga utvecklingsmöjligheter i Vattumannens tidevarv", Olle Hjern om Swedenborg och parapsykologin, Gunde Johansson om Dan Andersson som mystiker, Jan Fjellander om "Har växterna ett själsliv?", Marja En-trich om "aktiv, total revitaliseringsmassage", fil. dr Leif Zeilich-Jensen om eskimåernas schamanism, rabbin Emil Kronheim om "gammal och modern judisk tro", naturläkaren Alice Rosendahl-Ohlson om "akupunktur utan nålar", docent Björn Sjövall om psykologisk nyorientering, Sigge Westerlund om "Martinus underbara kosmologi", Olle Wedholm om "Jorden — universums därhus?", Nina Falckenberg om Hopifolket och dess riter, Arne Klingborg om Rudolf Steiners antroposofi och Madeleine Lagerfeldt-Lienhard om healing på Filippinerna.

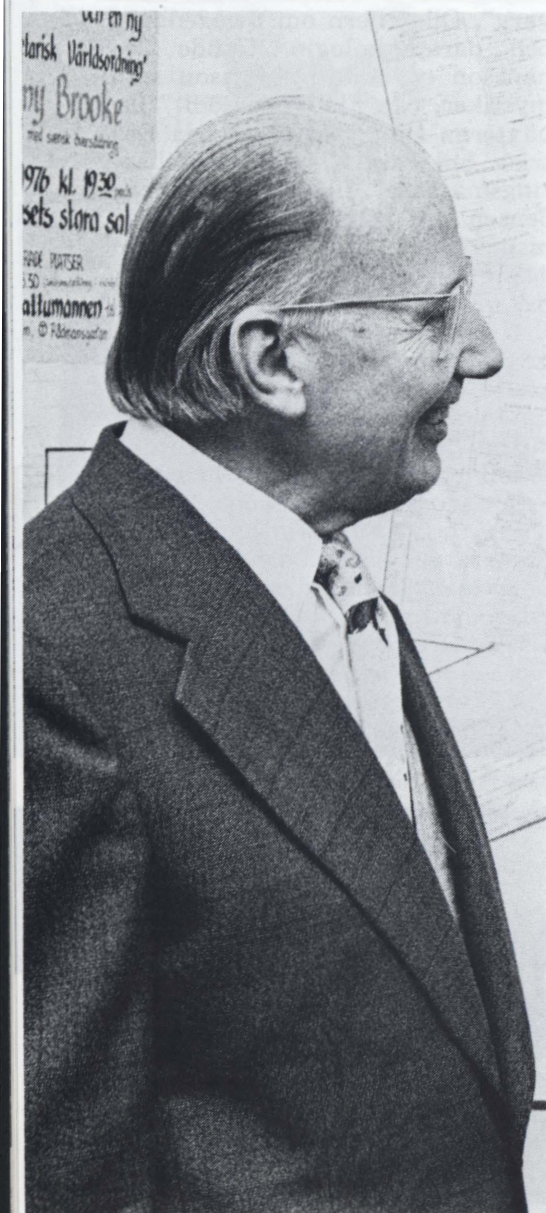
Måndagsgruppens talare erhåller inget arvode, utom vid få, speciella tillfällen. I genomsnitt kommer ett 30-tal personer till föredragen.

Källaren på bokhandeln Vattumannen. Förberedelser inför Måndagsgruppen 1000:e föredrag. Fr. v. Lennart Mogren, Jan Erik Janhammar, Elisabet Spens och Göran Brusewitz.

En förändring kan ske från vår nuvarande värld av själviskhet, förvirring och oenighet till en värld av sann samverkan, där den högsta skapande förmågan kommer till uttryck. Denna förändring kommer att ske, den måste ske, eftersom det är universums vilja.

Anthony Brooke

Anthony Brooke

Det 1 000:e föredraget hölls av Anthony Brooke, en internationellt känd föredragshållare och författare ("Revelation for the new age" och "Towards human unity") som talade om "Mot ett kosmiskt medvetande och en ny interplanetarisk världsordning". Det handlade bl a om andliga aspekter på de flygande tefaten. Jan Fjellander tolkade. 251 åhörare räknades in, vilket torde vara rekord. (Tidigare har Martinus dragit 211.)

Brooke, 64, är en ättling till Sir James Brooke, som 1841 blev den förste vite rajan av Sarawak, Borneo. Tre generationer av familjen Brooke styrde landet som en suverän stat under mer än 100 år, tills det blev brittisk koloni 1946 (och slutligen, 1963, ingick i Malaysiska federationen). Anthony Brooke regerade som Rajah Muda av Sarawak under en tid 1939.

Sökarens red. träffade Anthony Brooke — och Gita Keiller — på bokhandeln Vattumannen och ställde några frågor, först denna: Vad innebär begreppet **new age** (ny tidsålder)?

— Det kan ses på flera olika sätt, svarade Anthony. Det rör sig bl a om en ny medvetenhet, en ny förståelse, som människor når fram till, ja en förvandling av människans natur. New age-begreppet är också uttryck för det förhållande att jorden och hela solsystemet rör sig in i en ny del av universum och kommer under nytt kosmiskt inflytande, varvid människan alltmer börjar att inse sin enhet med hela verkligheten; hon får också en global medvetenhet och uppfattar sig själv som en världsmedborgare. Som följd av ett genombrott för högre, andliga värden sker en utveckling mot ett globalt samhälle, en ny civilisation — en ny tidsålder.

Vad finns det för konkreta exempel på detta nya medvetande?

— Ja bl a de nya kollektiv som växer fram runt om i världen och söker alternativa sätt att leva på grund av insikten att människan helt enkelt inte kan fortsätta med sitt nuvarande sätt att tänka och leva. Inom dessa grupper erkänner man också att människan till sin inre identitet är en andlig varelse vilken är ett med hela verkligheten, med allt. Den medvetenhet som utvecklas inom dessa allt mer betydelsefulla grupper, med de förändringar som den åstadkommer, måste beaktas av myndigheterna i de olika länderna, i synnerhet i den fria världen, och av Förenta Nationerna. Detta är början till upprättandet av ett verkligt demokratiskt världssamhälle med samling kring nya, högre värden.

— Det är ofrånkomligt att sådana här grupper växer fram, eftersom det sker förändringar i människans medvetande genom de nya kosmiska influenserna. Den gudomliga, förenande energin verkar genom dessa grupper. Och världens länder kommer slutligen att förvandlas som en följd av deras existens och ökade betydelse. Alla nuvarande samhällsliga institutioner kommer

att bryta samman — en mycket hälsosam process!

Och hur går det med kristendomen? Bryter den också samman?

— De yttre formerna, dogmatiken kommer att bryta samman, de former som begränsar Jesu budskap. De gamla kyrkorna bryter samman, och en ny kristendom växer fram, vilken inte har något namn som begränsar den. Jesus är inte bara för de kristna. Han kom till hela mänskligheten för att visa ett sätt att leva och vara ett exempel för andra.

Anthony Brooke är intresserad av de flygande tefaten och har ofta tagit upp dem i sina föredrag — så också i Medborgarhuset. Hur ser han på "ufonauterna" — som rymdbröder, vilka kommit till jorden för att hjälpa oss i vår andliga utveckling?

— Man kan säga, svarar han, att deras budskap kommer från högre intelligenser och energier för att hjälpa oss människor att höja vårt medvetande genom att, med sin närvaro, ge oss något av en chock så att vi kan överge gamla begrepp och bli mer mottagliga för de universella energierna. UFOs får oss också att inse att människan är en universell varelse, som existerar i många olika former — och att vi, om vi beger oss ut i världsrymden, sannolikt kommer att finna varelser som är både lika och olika oss.

Om sådana personer som George Van Tassel och Daniel Fry, vilka säger sig ha haft kontakt med varelser från flygande tefat och fått motta budskap från dem, säger Anthony att han tror att de har värdefulla bidrag att ge till mänsklighetens förbättring, eftersom de, så vitt han förstår — och han känner dem båda — berättar om verkliga upplevelser som de haft.

Anthony Brooke är medarbetare i stiftelsen Peace Through Unity (Fred Genom Gemenskap) som drivs av Douglas och Gita Keiller i Gövik, Särö, utanför Göteborg. Han bor och arbetar där en stor del av året (när han inte är ute på resor). Man strävar efter att sammanföra olika grupper inom nya tidsåldersramen, och man tar emot enskilda och grupper för meditation och samvaro för personlig utveckling.

Om den idealism som behärskar Peace Through Unity säger Anthony:

— Vi inser att det finns en förenande, samlande, gudomlig energi som arbetar i och genom allt för att hos människorna åstadkomma

Forts. på sidan 28

SALGALA — sökarens mål?

Av Rune E.A. Johansson

Vi hämtades tidigt en vacker morgon med taxi. Det var i Peradeniya, den idylliska universitetsbyn i hjärtat av Sri Lanka. I bilen fanns redan de båda andra deltagarna i utflykten: Godwin Samararatne, som är bibliotekarie i Kandys stadsbibliotek, och B.U.E. Ramage, en äldre engelsman som bott större delen av sitt liv i Sri Lanka. Deras avsikt var att visa oss Salgala, en plats där enligt många uppfattning buddhismen tillämpas i sin renaste och mest ursprungliga form. B.U.E. Ramage hade själv varit munk där under fem år på 1930-talet, tills han blev tvungen att avbryta sin vistelse där på grund av en svår sjukdom.

Efter någon timmes färd genom ett övervældigande skönt landskap med vilda klippor, forsande vatten och jättelika träd kom vi till den lilla byn Galapitamada där vägen slutade. Vi parkerade bilen och vandrade till fots den sista kilometern upp mot Salgala. Vi kunde efter hand se mer och mer av en brant bergssluttning, som toppades av en uppskjutande klippspets på vilken ett litet klocktorn byggts. På sluttningen under kunde man urskilja ett antal grottor, bestående av klippor som skjuter fram över urholkningar, som väl en gång skapats genom vattenerosion. Dessa grottor har nog bebotts ofta under historiens gång, bl a av en landsflyktig kung med följe, men hade nu gjorts något mera bekväma genom att en vägg med ett litet fönster och en dörr hade byggts framför öppningen. I var och en av de fem större grottorna bodde nu en munk.

Vi slogs av den absoluta stillheten och friden i denna dal. Porlande vatten och fågelsång, för övrigt tystnad.

Efterhand kom vi fram till en byggnad med en stor, öppen pelarhall. Det var platsens *pindasala* eller "gåvohall". Här sysslade redan några bybor med förberedelser till en måltid. Vårt resällskap hade också med sig matvaror, som var avsedda för munkarna. De

Salgala sett med konstnärsögon. Bilden vill visa både en totalvy och hur de enskilda grottorna konstruerats. Grottor och andra byggnadsverk har förstörats i förhållande till naturen. Teckningen, vars original är i färg, har gjorts av B.U.E. Ramage, som själv bott i två av cellerna.

packades upp och stuvades undan.

Så klämtade den lilla klockan på bergets topp. Vi samlades utanför byggnaden och tittade uppför sluttningen, där smala stigar kunde skönjas här och där. Efter en stund kunde man se en munk långsamt och värdigt komma gående nedåt på en av stigarna, sedan en annan och ännu några. De var alla klädda i likadana organgegula mantlar, och alla bar sin svarta, runda tigar-skål. Tysta vandrade de in i den öppna pelarhallen och slog sig ner på mattor som lagts ut i en rad på golvet. Även vi fick sedan ta plats på golvet i samma hall. Den ledande munken (vi kanske skulle kalla honom abbot) höll en kort predikan på ceylonesiska, varefter den vanliga formeln: "Jag tar min tillflykt till Buddha" etc reciterades unisont på pali. Därpå delade man ut mat till munkarna. De fick den i sina skålar, varefter de åter, lugnt och tyst, vandrade uppför de smala stigar till sina grottor för att där hinna inta sin måltid, den sista för dagen, före klockan 12.

Då munkarna gått, fick vi själva äta i hallen. Sedan klättrade vi också uppför branterna och besökte alla de olika grottorna och kom till slut även upp på toppen, där den högsta cellen var belägen nära klocktornet. Man hade där en helt hänförande utsikt, dels i riktning mot Colombo — man lär kunna se återskenet av gatubelysningen där på kvällarna — dels mot Adam's Peak, som här kallas Sri Pada eftersom man trott sig kunna urskilja ett fotspår av Buddha själv på bergets topp. Här uppe nära klocktornet hade vår engelske vän Ramage tillbringat ett par av sina fem år som munk.

Varje munk hade alltså en liten bostad för sig själv. Cellerna var ytterst enkelt möblerade. En bädd på några brädor på golvet. Ett bord, en stol, kanske några böcker. Utanför hade en "promenadbana" lagts ut: en rak stig på några meter, som hölls ren från vegetation så att ormar och andra farliga djur lätt skulle kunna upptäckas, och övertäckt så att den skulle kunna användas även under regntiden. Den användes av munkarna för motion och meditation. Ett litet skjul med avträde fanns också. Munkarna tvättade sig i en bäck och hämtade dricksvatten i en källa längre ner.

Vid vårt besök i de olika grottorna hade vi tillfälle att tala med ett par av munkarna. Varför var de där? Vad använde de hela långa dagen till? Vanliga munkar i Sri Lanka har sociala plikter. De mäs-

te fungera som bypräster i något tempel, förrätta ceremonier, recitera texter vid *pirit*, predika, undervisa barn osv. Därför kallas de i regel helt enkelt präster av befolkningen. Ursprungligen var det inte så. Munkarna skulle under en del av sin dag vandra omkring bland befolkningen och tala om läran. Men viktigare var att de ägnade en stor del av sin tid till meditation. Genom meditation skulle de söka rena sig själva från alla egoistiska och oetiska tendenser, söka bli fria från alla begär och bindningar vid livet och skapa ett inre oberoende, som skulle framkalla en upplevelse av orubblig frid. Detta tillstånd kallades nirvana och ansågs leda till att varje form av återfödelse blev omöjlig för framtiden.

Dessa meditativa övningar har under århundradenas gång kommit ur bruk, och få ceylonesiska munkar visste något om dem ännu för några årtionden sedan. Målet, nirvana, ansågs ouppnåeligt. Emellertid har övningarna återupplivats, och speciellt skulle Salgala, då det grundades av advokaten H. Sri Nissanka år 1931, vara en fristad för munkar som ville ägna sig åt denna form av liv. Vi fann också att de munkar som nu bebodde grottorna var helt engagerade i strävan att nå det uppsatta målet eller åtminstone en bit på vägen. En av dem som vi talade med ägnade en stor del av sin tid åt *anapanasati*, dvs medvetenhet om andningsprocessen. Det är ett namn för en hel grupp övningar som alla går ut på att med medvetandet följa någon del av andningsprocessen. Man kan t ex rikta uppmärksamheten på bröstorgans rörelser vid andningen och söka att aldrig släppa dem ur medvetandet. En annan av munkarna ägnade sig speciellt åt den övning som kallas "utstrålning av välvilja" (*mettavihara*). Den tillgår så att man fyller sitt medvetande med en känsla av vänlighet och välvilja och hindrar alla andra upplevelser från att störa detta sinnestillstånd. Denna välvilja riktar man sedan utåt så att den upplevs som en kraft som riktar sig åt alla håll, så att man så att säga fyller universum med välvilja. Karakteristiskt för alla dessa buddhistiska övningar är att de inte syftar till vare sig makt eller högre vetande. Däremot leder de till moralisk renhet, lugn, lycka och personlig upplevelse av den buddhistiska livsåskådningens sanning.

Salgala är alltså en plats (en av två eller tre i Sri Lanka) där munkarna verkligen har möjlighet att ägna sig åt den uppgift som från början ansågs vara den enda vä-

sentliga. De kan här leva ett liv som visserligen är enkelt och obekvämt men fritt från materiella bekymmer. Det är ett ensligt liv, eftersom avståndet mellan grottorna är såpass stort, men de träffar varje dag varandra och ortsbefolkningen och även ibland besökande utifrån.

Ger då Salgala en form av buddhistiskt liv som vi skulle önska även i Europa nu då intresset för denna religion ökas allt mer? Det var den fråga som jag ställde mig under hemfärden från denna unika institution och som jag har ställt mig ofta sedan dess. Från rent buddhistisk synpunkt måste ju svaret bli ja, eftersom Salgala är en plats som på allt sätt söker befrämja förverkligandet av det ursprungliga buddhistiska målet.

Men ändå är en viss tveksamhet befogad.

Det är först och främst svårt och en smula löjligt att vara munk i Europa. Rollen anses parasitisk och accepteras inte. Det är inte möjligt att tigga sitt uppehälle, som munkar egentligen skall göra, och det torde vara svårt att finna tillräckligt många lekmän som har intresse av att hålla en institution som Salgala vid liv.

Härtill kommer mera principiella synpunkter. Livet i Salgala är — i enlighet med buddhistisk tradition i Sri Lanka — betydligt bekvämare än munklivet från början var avsett att vara. Ursprungligen skulle munkarna gå omkring bland befolkningen och tigga sin föda: detta var förnedrande och skulle vara det, en metod att motverka stolthet och högmod. Sina kläder skulle de samla ihop i avskrädeshögar där folk hade kastat bort utslitna kläder. Och tidvis skulle de dra sig undan till enslig meditation i skogen och måste då själva samla ihop rötter och frukter som de kunde leva av. Allt detta kom ur bruk för länge sedan.

Vi tror inte numera att manuell arbete under alla omständigheter hindrar en andlig utveckling. Att arbeta för sitt uppehälle behöver inte leda till ökning av "begär, hat och illusion"; tvärtom kan det ge en realistisk, ödmjuk och anspråkslös inställning. Själva arbetet kan utformas som en meditativ övning; att lära sig hålla sin uppmärksamhet koncentrerad på arbetsrörelserna och ingenting därutöver är en lika god övning som någonting annat. Om medlemmarna (som ju inte ens behöver kallas munkar eller vara bundna av de buddhistiska munkreglerna) var tvungna att utföra 3 à 4 timmars dagligt arbete med lätta lantbruks- eller träd-

gårdsgöromål, så skulle en koloni om några personer kunna bli självförsörjande. De skulle kunna odla endast vad de behövde för egen konsumtion och huvudsakligen leva av sina egna produkter. Mycken tid skulle då bli över för andra övningar, för studier, diskussioner och vila. Scott Nearing har i sin bok "Living the good life" beskrivit en livsform som liknar den jag tänker på. Hans utgångspunkt är inte buddhistisk och han beskriver inte en klosterexistens med meditationsövningar, utan han anser att ett sådant liv är idealiskt för alla som inte har ekonomi och konsumtion som huvudintressen.

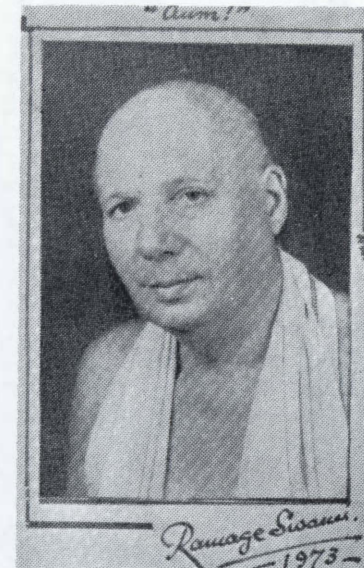
Ett liv av denna form skulle givetvis bli fattigt och obekvämt men inte alltför betungande ur arbets-synpunkt. Det är inte troligt att det skulle uppnå någon större popularitet, eftersom det i vår kultur anses abnormt att låta sig ledas av andra motiv än ekonomiska. Även det mått av ensamhet som denna livsform skulle innebära anses abnorm. Den normale finner sin enda lycka i gemenskap med andra. "Ensamhet är ångest", säger våra psykologer.

Och den inställningen skall inte ifrågasättas: den är givetvis riktig för det stora flertalet människor. Men det är intressant att tänka efter, om det inte finns människor ibland oss som troligen skulle uppleva ett sådant liv som mera meningsfullt än det normala livet i västerlandet. Det finns tex barn som av bitter erfarenhet måste lära sig att ensamhet är den enda form av trygghet som står att få: människor betyder alltid kritik, besvikelse och ibland misshandel. Den upplevelsen påverkar deras inställning även om de som vuxna gör helt andra erfarenheter. Och det finns människor som i vuxen ålder finner att de har svårt för att dela samhällets värderingar: hårt arbete bara för levnadsstandard och karriär har förlorat sitt intresse. Är inte den personliga utvecklingen mera väsentlig? Andra är överkänsliga mot människor. De stötes av brutaliteten i vårt samhälle och har kanske själva drabbats av den. De drar sig gärna tillbaka till den trygghet de själva kan skapa åt sig och undviker beroende i den mån det är möjligt. Somliga människor är bättre utrustade "inåt" än "utåt": de är tanke- och känslomänniskor mera än handlingsmänniskor. De tillmäter sitt inre liv större värde än ett socialt och handlingskraftigt liv och söker utveckla och differentiera den inre livssfären snarare än den yttre. Och det finns de som upptäcker att välfärd inte

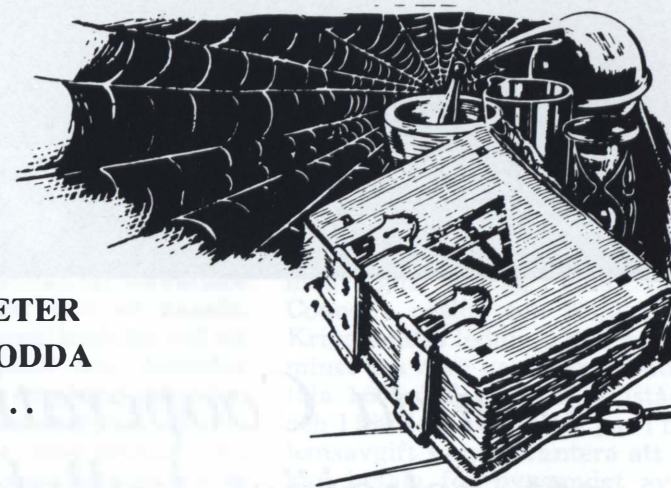
behöver betyda trygghet och tillfredsställelse. Yttre trygghet medför inte alltid frihet från oro.

Det förefaller mig troligt, att människor av dessa typer skulle känna sig dragna till ett liv av Salgala-typ, vare sig det ges buddhistisk syftning eller inte. De skulle tilltalas av enkelheten och naturligheten i detta liv, och de skulle uppskatta en enslighet som ej utesluter gemenskap med likasinnade. Den kollektiva organisationen skulle ge den behövliga graden av trygghet och stimulera till ansträngningar mot de hägrande målen. Vad hindrar dem som tänker så från att bilda grupper och ta sitt öde i egna händer?

Anm. Fil. lic. Rune E.A. Johansson är psykolog. Han har i flera år varit mycket intresserad av buddhismen, utan att själv bli buddhist.

B.U.E. Ramage har varit buddhistisk munk i Salgala och är nu hinduisk swami. Han var artikelförfattarens guide i Salgala.

HEMLIGHETER ANFÖRTRODDA FÅTALET ...

Satsa på Dig själv — och Dina möjligheter!

Det finns mycket som Du inte kan tala med vem som helst om — mycket som Du borde veta. Många människor ryggat i okunnighet inför de stora sanningarna i livet. Men för dem som förstår dessa, blir de en ovärderlig hjälp för att stå emot vardagens alla svårigheter. När Du lärt känna Din egen andliga krafts oändliga resurser och ökat Dina kunskaper om livets inspirerande möjligheter — dolda för många — förstår Du varför det alltid funnits och alltjämt finns människor omkring oss som utträttat det "otroliga", som klarar av de största påfrestningar och som lyckas i livet — trots alla svårigheter. En gång i tiden var dessa djupa kunskaper svåråtkomliga för människorna. Rosenkors-Orden har dock sedan århundraden erbjudit dessa läror såsom ett visdomsarv till mångtusenden runtom i världen. Också Du kan få del av detta arv.

Den internationella Rosenkors-Orden AMORC

"MÄSTERSKAP I LIVET"

— så heter den introduktion som Du redan i dag kostnadsfritt kan beställa. Den erbjuder Dig att omedelbart få studera de läror och den visdom som Rosenkors-Orden (ett urgammalt "de lärds brödraskap", icke bundet till någon speciell religion) förvaltat. Denna introduktion kan ge Dig en ny start i livet, så att Du bättre skall kunna utnyttja Dina möjligheter. Satsa på Dig själv, skriv till:

SÄND DENNA KUPONG

Internationella Rosenkors-Orden
AMORC
Box 7090, 402 32 GÖTEBORG 7
Sverige

Var god sänd mig kostnadsfritt introduktionen MÄSTERSKAP I LIVET till

Namn

Adress

Postadress

Swami Kriyananda förkunnar.

Ananda Cooperative Village ett religiöst kollektiv i Kalifornien

Av Ted Nordquist Bilder Michael Graf

I Los Angeles, Kalifornien, grundades år 1925 det s k Self-Realization Fellowship av den kände yogin Swami Paramahansa Yogananda (f. 1893). Före sin död år 1952 framkastade han idén till vad han kallade World Brotherhood Colonies, som skulle organiseras och byggas med enkla levnadsformer. Sökandet efter det gudomliga, som var kärnan i hans filosofi, skulle få sitt uttryck genom dessa religiösa kollektiv, vilka så småningom skulle vara modeller för en ny tidsålder. Samarbete i stället för konkurrens skulle skapa en decentraliserad och lycklig miljö åt medlemmarna.

År 1967 köpte Swami Kriyananda (f. 1926), en amerikan som under fjorton år varit Yoganandas lärjunge, ett område på 27 hektar vid foten av bergskedjan Sierra Neva-

da, omkring 12 mil norr om Kaliforniens huvudstad Sacramento. Detta område blev så småningom *Ananda Meditation Retreat*, ett center där en bestämd yogadisciplin lärs ut till Anandas besökare. På Retreatområdet finns det tält och småstugor för 25 gäster, ett bibliotek, ett tempel, en matsal samt en receptionsstuga. Hela området är mycket vackert beläget i tall- och granskog på en höjd av 1000 meter över havet. De 20 Anandamedlemmar som sköter verksamheten har byggt sina hus dolda i skogen på behörigt avstånd från "centrum".

År 1968 bildades en juridisk korporation vid namn *Yoga Fellowship* med Swami Kriyananda som president. Följande år köpte Yoga Fellowship med hjälp av ett banklån ett ännu större område på 95 hektar

en mil från Ananda Retreat. Detta blev *Ananda Farm*, som med åren utvecklades till Anandas ekonomiska centrum med diverse småindustrier, som rökelsetillverkning, framställning av doftande oljor från växter, el- och motorverkstad, träslöjd osv., samt biodling, biodynamiskt jordbruk och ett mejeri.

Från 1969 till 1974 utvecklades Ananda Cooperative Village till sin nuvarande form. I början bodde flertalet familjer och ensamstående i ett boningshus, där allt delades lika. Men med åren började Anandas medlemmar bygga sina hus långt borta från Ananda Farms centrum. De var trötta på det ständiga umgänge som denna boendeform krävde och längtade efter ett fridfullt liv nära naturen. Byggnadskonsten blev kreativ och experi-

Ananda House. Husen på Ananda byggs av kollektivets medlemmar.

mentartad med stora konstfulla fönster och rustika snickerier i inhemska träslag. De flesta husen byggdes helt utan insyn, inbäddade i grönskan med varken elektricitet eller avlopp.

När Ananda år 1974 erbjöds att arrendera ytterligare två områden, ett på 130 hektar bredvid Ananda Farm och ett på 8 hektar norr om Ananda Farm, väckte detta stor uppmärksamhet i kommunens styrelse, dvs. Nevada City County Supervisors. Dessförinnan hade Ananda inga problem med byggnadstillstånd, eftersom de hade klassificerats som ett "religiöst läger". Men nu krävde kommunen en utvecklingsplan (Master Plan) och en miljörapport (Environmental Impact Report). Samtidigt inlades ett alltjämt gällande förbud mot fortsatt bygge.

Innan byggnadsförbudet trädde i kraft byggdes också det stora tryckeriet som publicerar Swami Kriyanandas böcker och har blivit Anandamedlemmarnas viktigaste förbindelselänk med det övriga samhället. De flesta arbetarna på tryc-

Ananda Farm är Anandas ekonomiska centrum med småindustrier och ett biodynamiskt jordbruk.

keriet är också medlemmar av Anandas klosterorden, *Friends of God*, som grundades av Swami Kriyananda år 1971 och tre år senare fick sitt eget avskilda område på 8 hektar norr om Ananda Farm. Detta kallas *Ayodhya*, troligen efter Ramas huvudstad. Alla på Ananda ska föra ett religiöst liv, men dessa munkar och nunnor har dessutom valt att genom ett formellt löfte avsäga sig äktenskap och traditionella samhällsroller. Det är dessa som står Swami Kriyananda närmast och med sitt inflytande vid tryckeriet har det största ansvaret för formuleringen av Anandakollektivets "identitet". På grund av de ovan nämnda kraven från kommunens styrelse blev deras roll ännu viktigare och deras inflytande på kollektivets utveckling allt större.

Samtidigt som Ananda i början av 70-talet expanderade genom nyinköp av land och fick ett kraftigt tillskott av nya medlemmar bildades ett beslutsorgan, *Village Council*. Detta organ består av nio årligen valda representanter, en från varje verksamhetsområde samt tre som inte företräder något speciellt område. I sin tur utser Village Council ytterligare tre poster: en andlig vägledare (som alltid är Swami Kriyananda), en förvaltare (Village Manager) och en kassör. The Village Council beslutar vid ett möte varje vecka om Anandas verksamhet och en gång i månaden i ärenden angående nya medlemmar. Fast alla medlemmar ska vara välkomna till dessa möten är i praktiken bara de utvalda representanterna och ibland också sådana som är direkt berörda av ämnet närvarande.

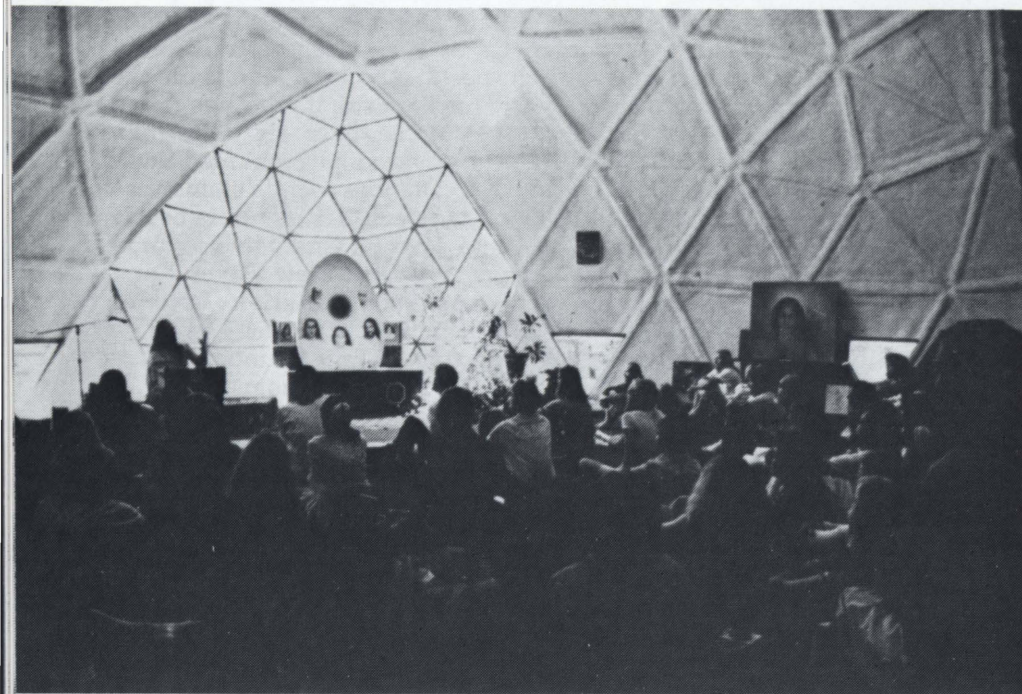
Ananda Cooperative Village blev en by med en kooperativ ideologi och beslutsprocess. Man ville ge varje medlem största möjliga frihet att bestämma över sig själv men samtidigt vara i harmoni med Swami Kriyanandas och Yoganandas lära. Idag finns det 86 vuxna och 25 barn på Ananda (inklusive Ananda Farm, Ayodhya, New Farm Land och Ananda Meditation Retreat, som formellt är styrd av Yoga Fellowship och Village Council). Anandamedlemmarnas genomsnittsalder ligger på 26 år.

Varje sommar besöker hundratala människor Ananda. Dessa besökare bor antingen på Anandas Meditation Retreat eller ingår i Anandas "karma-yogaprogram", ett slags lärlingsskap där man kan arbeta, lära sig ett yrke och genomgå en sträng yogadisciplin.

Att bo permanent på Ananda innebär att man måste vara medlem av kollektivet, man ska ha samma ideologi, följa Yoganandas budskap och acceptera Kriyananda som en andlig ledare och uttolkare av Yoganandas skrifter. Man måste bli accepterad av medlemmarna efter en invigningsperiod som varierar från tre till sex månader. Man ska sätta kollektivets behov över sina egna, stödja kollektivets utveckling med egna bidrag, lyda Village Councils beslut och följa Swami Kriyanandas ledning. Sist men inte minst ska man vara beredd att betala 1000 dollar för ensamstående och 1500 dollar för gifta par i medlemsavgift samt garantera att man kan betala för byggandet av sitt eget hus.

Den ideologi som för närvarande finns på Ananda är en blandning av indisk vedanta, kristendom, Yoga-

Templet är kollektivets andliga centrum.

nandas skrifter, bl a hans egen biografi, *Autobiography of a Yogi*, som också finns på svenska, Kriyanandas tolkning av dessa, Kriyanandas egen filosofi, som delvis är publicerad i böckerna *Cooperative Communities*, *The Road Ahead*, *Eastern Thought* *Western Thought* osv. och hans många uttalanden direkt till Anandas medlemmar.

I korthet innehåller denna ideologi följande punkter: 1) Self-Realization, på svenska "självförverkligande", eller på sanskrit *nirvikalpa samadhi*, som innebär individens (*jivatma*) upplevelse av *saccidananda*, existens-medvetande-sällhet. Self-Realization når man med hjälp av *kriyayoga*, en teknik som Yogananda fick av sin guru Sri Yukteswar (denna disciplin innehåller kroppsövningar (*asanas*), andningsteknik (*pranayama*), meditation (*dhyana*) och kunskap (*jnana*). Detta ska vara Anandamedlemmarnas huvudmål och den grundläggande ideologiska faktorn i kollektivets utveckling. 2) En enkel levnadsform som ska underlätta sökandet efter det gudomliga, i motsats till det övriga samhällets nuvarande krav på en ständig höjning av levnadsstandarden. 3) Att framställa sig själv för det övriga samhället som en modell på hur människor, i ljuset av meditation och ett andligt motiverat liv, kan samarbeta och finna glädje utan social och administrativ hjälp, med andra ord en decentraliserad beslutsprocess och en jämnfördelad näringspolitik och hushållsplanering.

Efter flera månaders vistelse på Ananda stod det klart för mig att

denna ideologi var avgörande i alla situationer och verksamheter. Men alla medlemmar är inte nöjda med livet på Ananda. Sedan 1968 har 62 medlemmar, som betalt medlemsavgift, lämnat Ananda, och det är ännu flera om man också räknar med dem som bott på Ananda men aldrig betalt sin medlemsavgift. Ibland bosätter sig dessa människor i närheten och deltar i den kritik som riktas mot Ananda.

Kritiken är varierande, men följande typer av uttalanden var vanligast: 1) Genom att man inte helt bejakade den ideologi som Swami Kriyananda och hans närmaste grupp (den kärngrupp som oftast bestod av medlemmar i klosterorden *Friends of God* och ansvarade för tryckeriets verksamhet) omfattade, kände man sig mindre och mindre som en fullvärdig medlem av kollektivet. 2) Man ansåg att den ideologiska inriktning och verksamhet som Village Council genomförde var felaktig, att man borde satsa mera på mejeriet, jordbruket osv., i stället för den nuvarande satsningen på tryckeriets verksamhet och planerna på en ny och dyrbar *Meditation Retreat* på The New Farm Land. 3) Den "bild" av Ananda som tryckeriets arbetare publicerade och annonserade var falsk och oärlig, tyckte några medlemmar. Av etiska skäl ville de avstå från medverkan i denna verksamhet. 4) På grund av de ovan nämnda punkterna, eller av andra, mera personliga skäl, kände sig vissa medlemmar stå i konflikt med Swami Kriyananda. De kunde inte acceptera honom som sin andliga ledare. 5) Man ansåg att Anandas

medlemmar inte hade samma respekt för naturen som övriga bergsbor.¹⁾ Eftersom de flesta Anandamedlemmarna från början var stadsmänniskor, uppförde de sig mot naturens regler, exempelvis genom att bygga hus över genomgångsstråk för vilda djur.

Man borde också nämna något om användandet av narkotika bland Anandas medlemmar och bergsborna i övrigt. För att vara medlem av Anandakollektivet måste man avstå från all narkotika, alkohol och tobak, och dessutom vara vegetarian. De flesta andra bergsbor använder sig emellertid av hasch och marijuana, och en del av dem äter kött. Detta skapar en viss olikhet mellan dem och Anandas medlemmar. Genom att de senare bl a tar avstånd från rökning bryts möjligheten till kommunikation och samarbete, något som kan exemplifieras med följande händelse. Vid ett möte för *United Stand* (en politisk grupp som skulle genomföra bergsbornas krav på enklare byggnadsregler i kommunen), där ett antal Anandamedlemmar och andra bergsbor skulle samarbeta politiskt, ville de senare att man skulle röka marijuana tillsammans innan man påbörjade diskussionen. Anandas medlemmar vägrade och lämnade till slut mötet.

Man kan säga att en del av Anandas medlemmar smygröker marijuana, och det är intressant att notera att de tillhör Anandaverksamhetens periferi och att det oftast är de som så småningom lämnar Ananda. Det är nog inte rökningen i sig själv som framkallar detta, utan ett djupare ideologiskt avstånd från övriga Anandamedlemmar. Rökningen blir symbolisk för det man står för, Yoganandas lära eller de övriga bergsbornas värderingar. Givetvis finns det också många som inte kan hänföras till något av dessa läger.

Alla de ovan nämnda anklagelserna är i viss mån riktiga, men vilken mänsklig verksamhet är fri från misstag och felaktigheter? Huvudmålet för Anandas medlemmar är att finna Gud i sig själva, och deras liv på Ananda visar att de är seriösa och ambitiöst strävar mot detta mål. Däremot är nog deras påstående att Anandakollektivet är en modell för en ny tidsålder förhastat, och i stället för att framställa sig själva på detta sätt borde de först koncentrera

Forts. på sidan 28

Ted Nordquist berättar personligt:

Det var med stora förhoppningar som jag i juli 1975 kom till Ananda. Efter de brev och den litteratur som jag fått därifrån väntade jag mig att finna ett mönstersamhälle, där den dagliga meditationen skapade en atmosfär av samverkan, kärlek och ömsesidig förståelse och där man provade olika alternativ till vårt nuvarande konsumtions-samhälle. Sådan var den bild som Ananda-litteraturen gett mig, men jag skulle snart få erfara att verkligheten var en annan.

I Anandakollektivet träffade jag människor som hade alla de vanliga personliga problemen och som dessutom försökte bygga upp ett den nya tidsålderns samhälle i en fattig bergsbygd. Mitt första intryck var att Ananda liknade ett college-brödraskap, vars medlemmar följde en och samma väg och där man helt måste underkasta sig gällande regler eller lämna gemenskapen.

Men allt eftersom månaderna gick blev jag vän med många av Anandas medlemmar. Jag fann hos dessa människor ett djupt och uppriktigt sökande efter sanning, vilket ofta hade åsamkat dem hart när otroliga umbäranden och lidanden, innan de slutligen kommit till Ananda. Jag gav upp mitt sökande efter "Anandakollektivet" och begav mig i stället på upptäcktsfärd in i det inre hos de enskilda individer som gör Ananda till vad det idag är.

Jag upptäckte att det i verkligheten inte fanns något "Ananda". Det levde människor på en plats som kallades Ananda, det är sant, men var och en hade ett unikt och fascinerande förhållande till livet och Gud.

En medlem gav ett bra uttryck för detta när han sa att "Ananda är du och jag, här och nu". Medlemmarnas definitioner på och förståelse av Gud, guru, andlig väg etc. skilde sig en hel del från varandra och hänförde sig inte till Ananda-kollektivet utan snarare till deras egna livserfarenheter. För de flesta var Ananda helt enkelt en tillfällig anhalt på vägen från illusion, falskhet och trældom till Gud.

Ananda Village. Att söka livets "sanning" tillsammans och skapa en ny levnadsform är en krävande uppgift för Anandas medlemmar.

Definitionerna på dessa begrepp varierade alltid, fastän Anandas medlemmar ofta använde begrepp och uttryck som hämtats ur Yoganandas skrifter och från det dagliga språkbruket i kollektivet. Men klart är att varje individ gjorde sina egna medvetna ansträngningar att frigöra sig från ett eller annat slag av trældom, ofta betecknad som "bundenhet vid världsliga ting och förhållanden", och slutligen förverkliga ett högre mål, vanligen beskrivet som självförverkligande, eller Gud, och förknippat med ett tillstånd av frihet, skönhet, sanning och frid. De gick hängivet upp i sina ideal, och mycket få av dem tog sig tid att tänka efter hur pass riktiga deras trosföreställningar var.

Vad jag framför allt lärde mig att respektera hos dessa människor var intensiteten i deras sökande. De strävade efter en sann mening med livet, och det var inte många hinder på vägen mot detta mål som de hade tvekat att röja undan. Det var i denna hängivenhet och intensitet som man förnam närvaron av en andlig kraft.

Det finns en "Ananda Cooperative Village", ett fenomen som visar sig på ytan, har ett namn och kan beskrivas i tidskrifter eller tidningsartiklar. Men om man går djupare blir denna bild vag, och om man fortsätter till själva hjärtat av Ananda — förhoppningarna och drömmarna hos människorna själ-

va — försvinner den yttre bilden helt!

Om man lämnar Ananda kan man finna samma intensitet, samma hängivenhet, hos många av de andra "bergsborna" i grannskapet. Och om man lämnar bergen och beger sig till San Francisco kan man också där finna människor med dessa egenskaper. Några är kristna, andra tibetanska buddhist-ter etc. Var drar man gränsen? Var finner man sann gemenskap? I en "anda av samverkan" eller på en isolerad plats i Sierra Nevada-bergen?

Jag reste från Uppsala för att söka en ny form av kollektiv samverkan i Sierra Nevada-bergen i Kalifornien. Efter ett år insåg jag att "samverkans anda", eller snarare dess "källa", inte kan påträffas någon annanstans än i varje enskild människas hjärta.

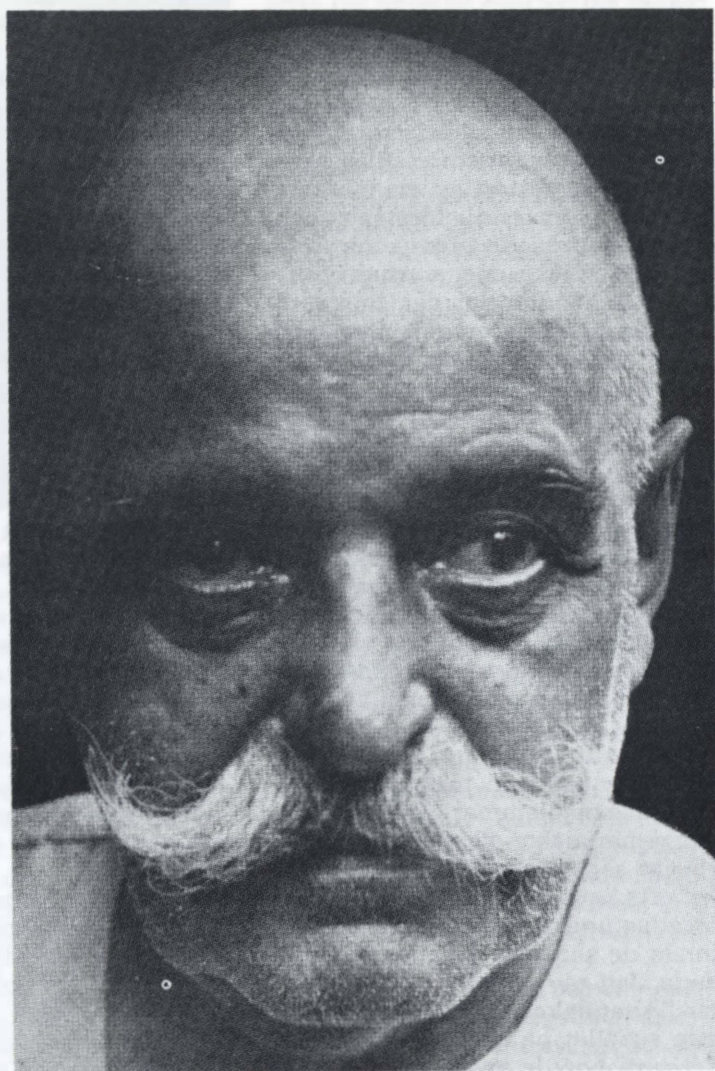
Anm. Ted Nordquist är född 1945 och uppväxt i Kalifornien. Han besökte för första gången vårt land år 1965 och har sedan dess med jämna mellanrum bott i Sverige. Efter teknologiska studier började han intressera sig för indisk filosofi och arbetade bland annat flera år under dr Haridas Chaudhuri (grundare av och rektor för California Institute of Asian Studies och Cultural Integration Fellowship i San Francisco), en ledande gestalt i det ständigt tilltagande kulturella utbytet mellan Asien och Amerika. F.n. skriver han på en doktorsavhandling om religiösa kollektiv.

GEORGE IVANOVITCH GURDJIEFF

En gåtfull magiker och mystiker

*Gurdjieff var en rysk mystiker,
verksam under århundradets första
decennier. Teol. stud. OLA
GUSTAVSSON berättar här om
den märklige mannen.*

G.J. Gurdjieff (1877—1949) i framskriden ålder.

För 100 år sedan, den 28 december 1877, föddes George Ivanovitch Gurdjieff i den ryska staden Alexandropol, belägen i Armeniens bergsbygd mellan Kaukasus och Kurdistan. Området, en gränstrakt mellan Europa och Asien, var en mötesplats för olika kulturströmningar, och Gurdjieff stiftade tidigt bekantskap med, och blev i viss mån influerad av, den islamiska traditionen med dess dervischordnar och mystik (sufismen) och även av den kristna traditionen i bl a dess grekisk-ortodoxa form. Dessutom fanns där en mångfald av sekter och sällskap.

Gurdjieffs moder var armeniska, och fadern var grek. Den senare, som påstås ha varit en stor begåvning, fick sin utkomst av affärsverksamhet.

Redan vid elva års ålder började Gurdjieff intressera sig för vad han kallar "abstrakta frågor", och år 1891, vid fjorton års ålder (!) begav han sig ut på sin första längre resa. Han besökte bl a Konstantinopel. Avsikten var att söka

finna "förklaringen på ovanliga fenomen", såsom telepati, klärvoajans, healing och homeopatisk magi. Inte långt efter återkomsten från denna första resa gav han sig ut på nytt i syfte att finna "uråldrig visdom" i form av "dold" och "högre" kunskap.

Det blev flera resor. Under dessa slog han ibland följe med en grupp likasinnade som kallade sig "Sanningens Sökare". Denna grupp utgjordes av 15—20 män och en kvinna, och tillsammans med dem företog han 1891—1899 fyra stora expeditioner, 1. till Egypten, Kreta och Palestina, 2. till Sudan och Etiopien, 3. till Iran och 4. till Sibirien. Under dessa expeditioner sökte han spår efter en viss "Sarmoungorden", som skulle ha bildats i Babylon 2 500 år f.Kr. Gurdjieff påstod att denna orden var en mycket berömd esoterisk skola som "besuttit stor kunskap och haft nyckeln till många hemliga mysterier".

1899 kom Gurdjieff i kontakt med en afghanistansk dervischorden, *tekke*, där

han mottog "högre kunskap". Därefter, år 1900, begav han sig i sällskap med "Sanningens Sökare" ut på en expedition med Indien som mål. Men innan man nådde fram till Indien, lämnade Gurdjieff sällskapet och begav sig till Tibet. Han påstod senare att det var han som var den berömda Lama Dorjieff, som Dalai Lama sände med bud till tsar Nikolaus II. Han förklarade att det tibetanska alfabetet saknade bokstaven "g", varför man i hans pass skrev "Dordjieff" i stället för Gurdjieff. Men ett fotografi av den riktige Lama Dorjieff visar att denne inte var identisk med Gurdjieff. — Under sin vistelse i Tibet blev han 1902 träffad av en förlupen kula, men räddades till livet av tre europeiska läkare och två tibetanska läkare. Sedan han återhämtat sig, lämnade han Tibet och återvände till sin familj i Kaukasus. Efter hemkomsten tillbringade han två år i en dervischorden, där han bl a studerade hypnotism och suggestion för att därigenom "förstå

det mänskliga psykets hemligheter".

Några år därefter, sedan han bl a funnit "Sarmoungorden", som han sökt, ansåg han tiden mogen att börja *praktisera* den "högre kunskap" som han förvärvat under sina resor. Och därmed började en ny fas i Gurdjieffs liv, då han ville sprida sina idéer för att hjälpa människor att uppnå "inre frihet".

Åren 1909—1912 verkade han som professionell hypnotisör och undergörare. Han organiserade också tre mindre grupper i Tasjkent, vilka blev embryot till "Institutet för Människans Harmoniska Utveckling", som han grundade i Moskva 1913. Syftet med institutet var att "skapa... förhållanden under vilka en människa ständigt skulle påminnas om meningen och syftet med sin existens genom en oundviklig friktion mellan hennes samvete och hennes naturs automatiska manifestationer".

Gurdjieff höll i Moskva och St. Petersburg en rad föreläsningar om sina idéer, vilka attraherade många intellektuella. Samtidigt höll en man vid namn Peter Damian Ouspensky föreläsningar i ämnen som "Sökande efter det mirakulösa" och "Dödens problem". I april 1915 träffades de båda herrarna i Moskva. Gurdjieff gjorde ett djupt intryck på Ouspensky, vilket resulterade i att denne i St. Petersburg organiserade studiegrupper kring Gurdjieffs idéer.

Ouspensky, som var född i Moskva 1878, var journalist och författare och i viss mån förtrogen med matematik och naturvetenskap. Men framför allt intresserade han sig för "det mirakulösa", ett intresse som han haft långt innan han träffade Gurdjieff.

1912 hade Ouspensky gett ut "Tertium Organum" (engelsk översättning 1921) som han själv beskriver som "en nyckel till världsgåtorna". I "A New Model of the Universe", 1914 (på engelska 1931) behandlades det mesta, från yoga och studiet av drömmar till Einsteins relativitetsteori och ett sexdimensionellt universum. — Andra böcker av Ouspensky är "Superman", "The Symbolism of the Tarot", "The Fourth Way", "The Fourth Dimension", "In Search of the Miraculous" och "The Psychology of Man's Possible Evolution".

I juni 1917 valde Gurdjieff ut tolv, eller fjorton, av sina anhängare, däribland Ouspensky, och reste med dem till Essentuki i Kaukasus bergstrakter. Där arbetade han med dem dag och natt i sex veckor för att klargöra syftet med sin verksamhet, idéernas och metodernas ursprung och innebörd.

I mars 1918 inleddes en ny fas i Gurdjieffs arbete, som bl a innebar strikta regler, danser, rytmiska övningar, gymnastiska rörelser och olika slag av husligt arbete. Detta tilltalade inte den högtidliga och strame Ouspensky, som började tvivla på ett framtida samarbete med Gurdjieff. Och när så Gurdjieff

bröt upp från Essentuki för att bege sig till Tuapse vid Svarta Havets nordöstra strand, hoppade Ouspensky av och begav sig norrut till Rostov, där han började föreläsa om Gurdjieffs tankar.

Gurdjieff själv drog med sina anhängare vidare till Tiflis. Där började han handla med mattor för att få ihop pengar till hjälp åt 200 människor, främst släktingar och anhängare, som drabbats av kriget. I Tiflis öppnade han också ett nytt "Institut för Människans Harmoniska Utveckling". I ett prospekt för institutet skriver han bl a: "Med tillstånd av ministern för utbildningen har Institutet för Människans Harmoniska Utveckling, grundat på G. I. G:s system, öppnats i Tiflis. Institutet tar emot elever, både vuxna och barn, av båda könen. Lektioner hålls morgon och kväll. Ämnen som studeras är: all slags gymnastik (rytmisk, medicinsk osv.). Övningar för utveckling av vilja, minne, uppmärksamhet, lyssnande, tänkande, känslor, instinkt osv."

När Tiflis, liksom det övriga Kaukasus, föll för bolsjevikerna, stod Gurdjieff i valet mellan att bege sig till Turkestan i öst eller Europa i väst. Han valde väst, och i juni 1920 öppnades ett "Institut för Människans Harmoniska Utveckling" i Konstantinopel. Ur dess prospekt kan följande saxas:

"En grupp människor, som länge varit intresserade av frågor rörande 'självets' utveckling och fulländning, har kommit till slutsatsen att det i varje kulturcentrum bör finnas en lämplig organisation för sådana frågor.

Mr. G. Gurdjieff, som överledare... håller föreläsningar två gånger i veckan... Han ensam leder offentliga diskussioner om religion, filosofi, vetenskap och konst utifrån esoterisk synpunkt. Särskild uppmärksamhet ägnas åt system för studium av människan och åt teorier om 'övermänniskan' i de österländska vetenskaperna. Syftet med föreläsningarna är att för allmänheten i Konstantinopel bekantgöra det vetenskapliga och filosofiska material som samlats under många års forskning, vilken bedrivits i skilda länder, i synnerhet i Asien..."

Bland de ämnen som skall behandlas nämner prospektet "Är Indien verkligen miraklernas land?", "Är själen evig?", "Är viljan fri?", "Vilken är den främsta bristen hos nutida vetenskap?", "Vad är hypnos?", "Magnetism, emotionalism, mysticism", "Talens, symbolernas och diagrammens vetenskap", "Magi", "Bevis på alla religioners gemensamma ursprung".

Lektionerna skulle hållas på ryska, grekiska, turkiska eller armeniska, upplyste prospektet.

1920 kom Ouspensky till Konstantinopel för att organisera egna grupper samt hjälpa Gurdjieff med hans institut. Vid

den tiden hade hans bok "Tertium Organum" i engelsk översättning nått en viss Vicomtesse Rothermere, som blivit passionerat intresserad av boken. Hon spårade Ouspensky till Konstantinopel och inbjöd honom att komma och föreläsa i England.

I augusti 1921 reste Ouspensky till London (där han kom att bo ända till sin död 1947). Och en månad senare begav sig också Gurdjieff väster ut, för att småningom hamna i Berlin. Men inte heller den staden tycktes vara rätt plats; redan efter ett par månader började han leta efter bättre marker. Till sist fann han herrgården Chateau du Prieure i Fontainbleau, strax söder om Paris, och där öppnade han hösten 1922 sitt mest berömda "Institut för Människans Harmoniska Utveckling". Dit kom sådana människor som Gurdjieff ansåg hade ett "magnetiskt sinne", dvs på ett särskilt sätt var utrustade att motta "högre krafter" och därmed en större kunskap. Bland besökarna märktes bl a John G. Bennett, Maurice Nicoll, Alfred R. Orage, Kathryn Hulme och Katherine Mansfield.

Följande citat kan ge en uppfattning om förhållandena på Prieure. De är hämtade ur anteckningar av en viss Gladys Alexander, som tidigare varit elev till Ouspensky.

"Vare sig det var avsiktligt eller inte, så uppmärksammades vanligen inte en nykomling i Prieure, och under flera dagar visste jag inte hur jag skulle presentera mig för Mr. Gurdjieff. Sedan insåg jag att jag måste göra ett försök att närma mig honom. Det blev ett omedelbart gensvar. 'Inte vara rädd', sa han, 'inte frukta!'

Allting gjordes i ett högt uppdrivet tempo. Arbetsuppgifterna sträckte sig från det tunga knoget i ett gammaldags kök och diskrum, arbetet i huset och tvättstugan, blomster- och köks-trädgården till skötseln av hästar, karror, får och getter, kor och kalvar, höns, grisar och hundar. Atmosfären sjöod av brådska och spänning, av mål och stora förhoppningar, med plötsliga avbrott för överksamhet och kritik, av livliga motsättningar och meningsutbyten. Det var verkligen en smältdegel, där de ingredienser som kokade och sjöod däri bringades till sitt rätta värde.

Efter dagens arbete fortsatte vi att öva rörelserna, ofta fram till morgonens småttimmar, när, sedan kaminerna svalnat, vinterkölden drev oss tillbaka till det något mindre kalla Prieure.

Varje weekend kom många besökare från Paris och andra ställen, och på lördagskvällarna inbjöds en del av folket i Fontainbleu och Avon att åse våra uppvisningar av rörelser och övningar."

Livet på Prieure var knappast någon dans på rosor. I sina strävanden att nå "harmonin" och "inre frihet" fick man

jobba hårt. Den engelske författaren, filosofen och matematikern J. G. Bennett skriver följande i sin bok "Gurdjieff; Making a New World": "Vi vaknade vid fem- eller sextiden på morgonen, och arbetade sedan två timmar före frukosten. Därefter var det mera jobb: byggnadsarbete, trädfällning, timmersågning, skötsel av husdjur av nästan alla slag, kokning, rengöring och allt slags hushållsarbete. Efter en snabb, lätt lunch och en tids vila ägnades en eller två timmar åt 'övningar' och 'rytmer', vilka ackompanjerades av musik, som vanligen spelades på piano av Thomas de Hartmann. Ibland förekom fasta, som varade i en, två, tre eller tomt upp till sju dagar, varunder allt arbete fortsatte som vanligt. På kvällen var det lektioner i rytm och rituell dans, vilka kunde pågå tre, fyra eller fem timmar tills alla var fullständigt utmattade."

Uppe vid taket i "the Study House" hade Gurdjieff satt upp en rad egna aforismer. De var skrivna med ett mycket egendomligt alfabet, som eleverna förväntades lära sig utantill. I mycket påminde det om det arabiska alfabetet, men till skillnad från detta lästes det vertikalt. Bland de nära 40 aforismerna fanns följande.

Här är varken ryssar eller engelsmän, judar eller kristna, utan endast de som har en strävan — att kunna vara.

Visa först kärlek mot djuren, ty de är mottagligast.

Tag österns förståelse och västerns kunskap — och sök sedan.

Jag älskar den som älskar arbete.

Respektera alla religioner.

Du skall veta att detta hus kan vara till nytta blott för den som har insett sin intighet, men tror att han kan förvandlas.

I januari 1924 var det dags att låta "det stora landet i väster" få ta del av "Verket", som Gurdjieffs lära kallades. I sällskap med f.d. chefredaktören för tidningen "New Age" (ny tidsålder) A. R. Orage och en liten vältränad grupp besökte Gurdjieff New York, Boston och Philadelphia för att demonstrera sina färdigheter, däribland den berömda "stoppövningen", vilken sades göra det möjligt för en människa att "observera sig själv bättre". Den innebär helt enkelt att man på kommandot "stopp" upphör med *allt* man har för sig och stannar blick stilla i den position där man befinner sig, när kommandot ges. På kommandot "davalna" avbröts övningen. Syftet med övningen var "att tillhandahålla en påminnande faktor som drar till sig den sensitiva energin och sätter individen i stånd att med en friare uppmärksamhet återuppta vad han sysslade med".

Besöket i USA blev en ekonomisk framgång, och Gurdjieff började genast efter återkomsten till Frankrike att förbereda ett nytt besök inom ett par

månader. Men en bilolycka den 6 juli 1924 satte stopp för planerna. Gurdjieff körde av vägen och rät in i ett träd. (Han körde bil hellre än bra). Han skadades allvarligt och låg medvetslös i flera dagar.

Allt arbete på institutet fick läggas ned. Det var en pressande tid, inte bara för Gurdjieff, utan även för hans elever, som ju var beroende av honom för att uppnå "inre frihet" och "harmonin". Många lämnade Prieure, men det var också många som stannade kvar. En dyster stämning rådde, och den blev inte bättre av att Gurdjieffs mor hade en kronisk leverskada och hans fru cancer.

Livet på Prieure förändrades fullständigt. Institutet stängdes för att, som Gurdjieff sa, aldrig öppnas igen. Men under de nya förhållandena började Gurdjieff att skriva på en bok, "Beelzebub's Tales to His Grandson; An Objectively Impartial Criticism of the Life of Man", och därmed inleddes en ny fas i hans liv: Gurdjieff som författare. (Från och med 1924 och elva år framåt kom "Verket" att sättas på pränt.) Han började också komponera korta musikstycken, främst för piano — det blev i allt ett hundratal kompositioner.

Gurdjieff tillfrisknade mer och mer. Från 1926 blev det åter liv i Prieure. Gladys Alexander skriver: "Gurdjieff var för det mesta oåtkomlig, men när han någon gång deltog i aktiviteterna, i synnerhet lördagskvällar, återvände känslan av säkerhet till huset."

Men hans skrivande kom i första hand, och ingen vågade avbryta honom under det arbetet.

Gurdjieff var inställd på att låta publicera "Beelzebub's Tales" 1928, efter nära tre års arbete med boken, men det visade sig att knappast någon av hans anhängare förstod vad han skrivit, så han var tvungen att skriva om allting. Detta tog han så pass hårt att han ett slag funderade på att begå självmord. Men inom 18 månader hade han i alla fall skrivit om "Beelzebub's Tales", och därefter började han arbeta på sin andra bok, "Meetings with Remarkable Men", som kan sägas vara en fantasifull självbiografi över hans tidiga år.

Gurdjieff skrev ytterligare två böcker, den aldrig avslutade "Life Is Real Only Then, When 'I Am' " och "The Herald of Coming Good". Den senare blev färdig 1933 och var den enda som publicerades under hans livstid. Den inleds med en mening som innehåller 284 ord! I sin bok "God Is My Adventure" kommenterar Rom Landau den på följande sätt: "Den gav på många sätt intryck av att vara skriven av en man som inte längre var vid sina sinnens fulla bruk."

I maj 1935 satte Gurdjieff punkt för sitt författarskap — utan att ha avslutat den tredje boken, "Life Is Real Only Then, When 'I Am' ". I stället började

han arbeta med några elevers "harmoniska utveckling". Återigen blev han alltså lärare. Men när Mr. Orage, som regelbundet sände Gurdjieff pengar, dog, fick Prieure säljas, 1936, och Gurdjieff flyttade till Paris, där han övertog en lägenhet som hade tillhört hans döde broder — en stor kontrast till det storslagna Prieure. Parisvåningen var liten, mörk och smutsig och gav intryck av fattigdom. Där tillbringade Gurdjieff sina sista år med att undervisa olika smågrupper, främst mycket närstående vänner, i konsten att uppnå en "högre medvetenhet" och "harmonin". Den 29 oktober 1949 avled han.

GURDJIEFFS LÄRA

I sin bok "The Outsider" (1959) skrev Colin Wilson bl a följande: "Av Gurdjieffs stora exposé över sitt system på engelska, 'All and Everything', har endast första delen kommit ut, den är på över tolvhundra sidor, och om man säger att den är praktiskt taget oläsbar, begår man knappast någon orättvisa mot författaren med hänsyn till att han tydligen inte har velat att någon diletant skulle sticka nästan dit och sen påstå sig 'begripa Gurdjieff'; denna avsikt har han lyckats så bra med att boken är ungefär lika obegriplig som 'Finnegan's Wake'."

De två följande delarna av exposén, "Meetings with Remarkable Men" och "Life is Real Only Then, When 'I Am' ", bidrog knappast till att förtydliga Gurdjieffs läror, snarare tvärtom. Men vilka är då dessa läror?

Gurdjieffs utgångspunkt är den berömda tesen "Känn dig själv!". För att kunna göra detta krävs enligt honom att människan bl a är närvarande vid varje andetag, att hon alltid, i alla situationer, kommer ihåg sig själv, att hon alltid vet vad hon gör samt aldrig identifierar sig med någonting. Tyvärr är människan vanligen oförmögen att uppfylla dessa krav, eftersom hon inte har någon fri vilja. Hon är så inbäddad i illusioner att hon inte ens kan betraktas som en levande varelse, utan blott som en maskin.

Vad innebär det att människan är en maskin? Det betyder att hon inte har några "självständiga rörelser", vare sig inom eller utom sig själv. Alla hennes rörelser, ord, idéer, känslor, sinnestämningar osv beror på "yttre påverkan". Hon är en automat med ett visst mått av reservenergi, och som sådan kan hon inte själv göra *ndgonting*. Allt som människan tror sig göra, *händer* bara. Först när hon inser detta, kan hon nå en viss grad av frihet.

Vidare är människan inte "en" utan "flera". Hon har inget permanent "ego". Att hon är en enhet är en illusion. Hon är sig olik från den ena stunden till den andra. Att hon tror sig vara en enhet beror bl a på att hon har *en* kropp, ett namn. Varje känsla, varje tanke är ett

"jag", och de är på intet sätt förbundna med varandra.

För att människan skall kunna bli en människa, och inte vara en maskin, krävs framför allt att hon blir *medveten*. Gurdjieff lär att det finns fyra medvetenhetstillstånd: sömn, vakenmedvetande, självmedvetande och objektivt medvetande. Människan befinner sig i de två förstnämnda tillstånden. Sömn är det passiva tillståndet, som saknar ordning och logik. Där kan vi inte veta något om sanningen. I vakenmedvetandet befinner sig människan när hon arbetar, pratar osv. Där kan vi veta den "relativa" sanningen. I självmedvetandet befinner man sig när man är medveten om sig själv, dvs då man är objektiv mot sig själv, då uppmärksamheten riktas både utåt och inåt. I det tillståndet kan vi veta sanningen om oss själva. Det fjärde tillståndet, objektivt medvetande, vet vi inget om. Men där antas vi känna till hela sanningen om allting.

Människan, eller rättare sagt den mänskliga maskinen, har enligt Gurdjieff sju olika funktioner: intellektet (jämförelser, påståenden, fantasi...), emotionerna (glädje, sorg, fruktan...), instinkterna (andning, blodcirkulation; de fem sinnen; fysiska känslor; reflexer...), rörelserna (prat, gång, ätande...), sex, de högre emotionella funktionerna (självmedvetande) och de högre mentala funktionerna (objektivt medvetande). De fyra förstnämnda funktionerna kontrolleras av sina respektive "centra", vilka är oberoende av varandra. Varje center har sitt eget minne, sina egna föreställningar och sin egen vilja. Men människan har en benägenhet att blanda ihop dessa centra och använda tex det intellektuella centrat på känslorna eller rörelsecentrat på intellektet. Om varje center sköter sin egen uppgift, blir det inget slöseri med energi, och ett maximum av medvetenhet kan uppnås.

För att exakt kunna precisera var en människa befinner sig i sin utveckling mot högre medvetenhet delar Gurdjieff in människorna i sju kategorier. Hos människa nr 1 (den fysiska människan) dominerar rörelsecentrum eller instinktcentrum; hos nr 2 (den emotionella människan) dominerar känslacentrum; hos nr 3 (den intellektuella människan) dominerar förståndscentrum. Till någon av dessa tre kategorier föds man, vilket innebär att nästan alla människor är 1, 2 eller 3. De övriga kategorierna uppnår man bara genom intensivt arbete med sig själv. Nr 4 har insett det viktiga i att vara medveten, att ha ett permanent "jag", att vara "en" i stället för "flera". Nr 5 har uppnått "enhet" och "självmedvetande". Hos nr 6 har både högre känslacentrum och högre förståndscentrum uppnåtts. Nr 7

Forts. på sidan 29

Bild Anders Sellmann

ELDMEDITATION

En lång rad metoder för att vinna lycka och harmoni erbjuds oss, sökande människor. En metod kallas *agnihotra* och är ett slags eldmeditation: man gör upp en liten eld enligt speciella föreskrifter och mediterar sedan kring den.

Agnihotra lärs ut av en indier som heter Vasant V. Paranjpe. Han besökte Stockholm i oktober förra året och demonstrerade sin metod hos Vattumannen och hos yogalärarinnan Eugenia Basilewsky.

Elden skall tändas vid solens uppgång eller nedgång. Endast vid de tidpunkterna har den gynnsam verkan, eftersom det då finns ett särskilt energiflöde i naturen. Man har ett kärl av koppar eller guld, vilket har formen av en pyramid. I det lägger man ett antal små pinnar från ett träd som inte bär bittra frukter eller har taggar. Pinnarna smörjs in med ghee, som är skirat smör av komjölk; och torkad kodynga läggs på pinnarna. Man strör också litet ris på elden,

Den eld som tänds renar atmosfären och har välgörande verkan på huden och på sinnet. Om man har blommor i hemmet, där metoden praktiseras, märker man småningom att blommorna börjar tri-

vas ovanligt väl.

Denna metod är urgammal, upplyser Vasant V. Paranjpe. Den beskrivs i Vedaböckerna. Och den har klart konstaterade positiva verkningar. Detta beror på att kärlets pyramidform skapar ett särskilt energiflöde och på att ghee och den torkade kodyngan har speciella, medicinska egenskaper. Kodyngan är bl a antiseptisk, och den skyddar mot radioaktiv strålning. Allt det där börjar vetenskapen komma underfund med, säger läraren som också upplyser att det finns tusentals människor i flera länder som tänder denna eld och mediterar kring den. Det finns tex taxichaufförer som, under väntetider, tänder en liten eld i sin bil.

Hur kan nu eld som tänds på dessa speciella ämnen verka så gynnsamt? Det levande har två kroppar, förklarar läraren. Förutom den vanliga fysiska organismen finns en subtilare kropp (som man kunnat fotografera med Kirlianmetoden) vilken påverkas av agnihotra.

Man blir lycklig av att praktisera eldmeditationen. Det säger Vasant V. Paranjpe. Och han borde veta, eftersom han sysslat med agnihotra under lång tid.

Walther Eidlitz in memoriam

Av Sigvard Sjögren

Walther Eidlitz föddes 1892 i Wien och var av judisk börd. I boken "Den glömda världen" har han i ett inledande kapitel berättat om sin uppväxttid i den stora staden och på ett lantställe i dess närhet — samt skildrat hur redan i dessa tidiga år sökandet efter Gud, efter tillvarons mening och mål, präglade

honom.

Efter studentexamen studerade han en tid vid Wiens tekniska högskola men lämnade snart nog studierna i väg- och brobyggnadskonst vind för våg och övergick istället till att ägna sig åt skönlitterärt författarskap. Så kom värnpliktstiden. Första världskriget rasade, men

Eidlitz undslapp på grund av en lungsjukdom tjänstgöring vid fronten. Desto långvarigare blev vaktjänsterna, men det var under denna trista tid, som han gjorde sitt litterära genombrott.

Walther Eidlitz debuterade redan 1915 med ett drama om perserkungen Xerxes. Lyriska övningar och ett skådespel om Hölderlin följde snart. Så kom "Der Berg in der Wüste" (Berget i öknen), ett drama, som handlar om Moses möte med Gud på Sinai berg, och som blev Eidlitz' egentliga genombrott som författare.

Flera dramer, lyriksamlingar och romaner följde. Författaren vann berömmelse och belönades 1924 med staden Wiens stora litteraturpris. Han hade gift sig och kunde nu med sin familj företa vidsträckta resor, bl a till öar i Medelhavet, till Skottland och Amerika och inte minst till de skandinaviska länderna, där han sammanträffade med ledande kulturpersonligheter som Verner von Heidenstam, Selma Lagerlöf, Fredrik Böök och Sigrid Undset. Om dessa resor har han berättat i böcker som "Vindrosen runt" (sv. övers. 1935) och "Der Mantel der grossen Mutter" (1936).

Genom hela detta Walther Eidlitz' tidiga författarskap — det må gälla de nämnda dramerna, en roman som "Zodiak" eller en novell som "Konung David" — går som en röd tråd författarens egna djupa problem: sökandet efter "livets mening och mål", längtan efter gudsupplevelse. Denna längtan skulle snart föra honom långt bort, långt i rummet och långt från västerländskt tänkande och komma att tillfredsställas under omständigheter, som han vid denna tid inte kunde ana.

I mitten av trettioalet hade Walther Eidlitz börjat intressera sig för bortreorientaliska religioner, framför allt för buddhismen, sådan den tog sig uttryck i Tibet. Han drömde om att resa till detta land och skaffade sig en tibetansk ordbok. I detta stort upplagda lexikon hade varje tibetanskt ord försetts med en sanskritsynonym. Dessa synonymer fångade snart Eidlitz' intresse i långt högre grad än de ti-

I slutet av femtio-talet kom jag att läsa en understreckare i Svenska Dagbladet, "Människan enligt indisk syn", skriven av en för mig okänd författare vid namn Walther Eidlitz. Uppsatsen var fängslande, och det dröjde inte länge, förrän jag hade anskaffat samme författares "Krishnas leende" och "Indisk mystik". Några år senare kom så "Krishna-Chaitanya, Sein Leben und Seine Lehre", Eidlitz' stora verk om den gren av indisk religion, som kallas *bhakti* (Chaitanya-bhakti). Utan att ta kontakt med vare sig författare eller förläggare började jag översätta den digra volymen, och när första delen var klar, sände jag ett översättningsprov till Eidlitz. Svar kom i form av ett brev och en vänlig inbjudan att besöka honom i den skolbyggnad i Småland, där han för tillfället hade sin bostad. Under ditresan var jag tämligen nervös. Detta skulle bli mitt första sammanträffande med en internationellt känd författare, berest, bottenlär, därtill nära åttio år... Jag föreställde mig en distingerad, allvarligt lagd man och väntade mig mycken konventionell stelhet... Men hur annorlunda blev inte verkligheten! Omgiven av en flock barn från grannskapet, vänligt vinkande och med ett mycket brett leende i det skarp skurna ansiktet under ett yvigt, grått hår kom han emot mig klädd i brun kofta, åtskilligt säckiga byxor samt med fötterna instruckna i ett par virkade, röda morgontofflor! Det intryck av en ställets rotfaste tomte, som spontant infann sig, blev emellertid inte långvarigt. Blick och tal avslöjade snart, att man här tvärtom stod inför en "de långa färdernas man" — och detta i såväl yttre som inre bemärkelse.

Sigvard Sjögren

betanska orden, och därmed blev snart Indien och inte Tibet föremålet för hans längtan. I slutet av år 1938, när Österrikes ödestimma närmade sig, fattade han beslutet att resa. Hur allvarlig situationen i Europa var, hade han knappast klart för sig: hans mening var, att resan skulle vara någon månad. Men först efter nio år kunde familjen återförenas.

Tiden i Indien — "min svåraste och underbaraste" — har Walther Eidlitz ingående skildrat i "Den glömda världen": hur han deltog i pilgrimståg och studerade för inhemska lärare, hur han efter en tid i sin egenskap av tysk medborgare internerades av engelsmännen, och hur han i ett av de många fångläger, han kom att vistas i, träffade den man, som skulle bli hans egentlige guru och komma att betyda mera för honom än någon annan: Svami Sadananda Dasa, en tysk-född fil. dr, som i Indien antagit ny identitet.

Eidlitz' familj hade efter ingripande av dåvarande kronprinsen Gustaf Adolf räddats över till Sverige, och det var därför hit Walther Eidlitz reste efter de långa åren i Indien. (År 1950 reste Eidlitz åter till Indien, denna gång för att tillsammans med Sadananda besöka vissa ur religiös synpunkt intressanta platser. Han återvände till Sverige året därpå.) Här kunde han börja ett nytt liv och ett nytt förfat-

tarskap. Här började han också ett tämligen kringflackande liv som föreläsare och kursledare, och kanske är det som sådan de flesta minns honom. Han var en minst sagt utmärkt föredragshållare — man frestas säga: förkunnare — som kunde konsten att trollbinda en åhörarskara. Hans föreläsningar och kurser drog alltid fullt hus. Skönlitteratur i vanlig bemärkelse skrev han aldrig mera. Alla de böcker och artiklar han nu skrev på tyska och svenska, och alla de föreläsningar han under nära trettio års tid höll i skolor och universitet i Sverige såväl som på kontinenten handlade innerst om ett och det samma: gudskärlekens, den osjälviska gudshängivenhetens religion, den indiska bhakti.

"I Indien fick jag uppleva, hur det bakom den synliga verkligheten finns en annan — mycket verkligare! — verklighet, men också att det inom denna för oss vanligen osynliga verklighet finns många kretsar eller ringar, av vilka den allra innersta, den s a s närmast centrum liggande, kallas *bhakti*", yttrade Walther Eidlitz en gång. Om denna bhakti skall här intet ordas. Dels är den, som skriver detta, inte kompetent, dels vore det en meningslöshet att på några rader söka sammanfatta det, som Eidlitz själv behandlat i bok efter bok. Här skall bara påpekas det faktum, att Walther Eidlitz har lyckats med något, som

ingen vetenskapligt skolad indolog kunnat uträtta: att till västerlandet förmedla en bild av hinduismen, sedd *inifrån*, med en troende hindus ögon. Grundläggande frågor som "vem är jag", "varför lever jag", "vad är livets mål" har han sökt besvara främst med hjälp av otaliga av honom själv nyöversatta citat ut hinduernas heliga texter, i andra hand med hjälp av de kommentarer som gurus och filosofer under tidernas lopp fogat till dessa texter, kommentarer som ofta bara återfinns i den muntliga traditionen och därför tidigare varit helt okända utanför Indien. Däremot har Eidlitz nära nog helt avstått från egna spekulationer kring ämnet. Sådana skulle, efter hans inställning, bara utgjort tecken på förmåtenhet.

Walther Eidlitz' avsikt var inte att bedriva mission, inte att söka omvända. Det har vi hans egna ord på. Vad han ville var att förmedla *kunskap* om indisk religion och filosofi, dels för att vara den enskilda människan till hjälp i livsåskådningsfrågor och berika och fördjupa diskussionen på detta område, dels för att förhjälpa västerlänningar till en klarare syn på indisk mentalitet och indisk livsstil. Det är följaktligen inga överord att säga, att Walther Eidlitz stod i deras led, vilkas strävan — i en tid av krig och förföljelser — har till mål att genom ökad förståelse, grundad på kunskap, bringa världens folk närmare varandra.

Walther Eidlitz dog på sin 84-årsdag. Ett märkligt levnadsöde nådde därmed sitt slut. Ett stort livsverk är avslutat.

Vi är tacksamma, för vad han gav oss.

ACTA UNIVERSITATIS STOCKHOLMIENSIS
STOCKHOLM STUDIES IN COMPARATIVE RELIGION
7

Kṛṣṇa-Caitanya

Sein Leben
und Seine Lehre

VON
WALTHER EIDLITZ

ALMQVIST & WIKSELL
STOCKHOLM

Parapsykologikongress i Utrecht

ROLF EJVEGÅRD deltog i förra årets parapsykologiska kongress i Holland. Här berättar han om en märklig film och om ett symposium.

Fr v professor Hans Bender, professor W.H. C. Tenhaeff och paragnosten Gerard Croiset i Utrecht augusti 1976.

1976 års världsmöte i parapsykologi hölls 18–21 augusti i Utrecht, som under de senaste tre åren snabbt utvecklats till Europas centrum för psykisk forskning. Denna kongress var en av de bäst planerade och mest innehållsrika som någonsin hållits inom parapsykologi. Som värd stod universitetet. Dess rektor höll inledningsanförandet och förklarade kongressen öppnad.

Hur många personer som slutit upp vet jag inte, men jag uppskattar antalet till ungefär 300. Av dessa var ungefär hälften registrerade delegater.

Tjugofem större och närmare hundratalet mindre uppsatser lades fram. Olika seminarier och symposier samt flera stora föredrag hölls. Filmer visades. Vanligen pågick aktiviteter på tre skilda håll samtidigt, så det var omöjligt att delta i allt.

Det finns här ingen möjlighet att ge en översikt över allt som tilldrog sig. Jag nöjer mig med att berätta litet om en film och ett symposium.

GERARD CROISET

En japansk TV-film om den kända paragnosten Gerard Croiset visades. Hans specialitet är att finna försvunna personer. Han föddes 1909 i den lilla holländska byn Walden. Föräldrarna skildes när han var liten och han skickades mellan olika fosterföräldrar. Han hade en hård och olycklig barndom. En dag då han just lämnat skolan i Middelburg för att gå hem såg han en flicka ramla omkull och skrika till av smärta. Han sprang fram till henne och lade handen på hennes höft. Han tyckte sig se vad som hänt och

ropade till några klasskamrater att hon brutit höften. En lärare fick se situationen, sprang fram till barnen och gav Gerard en rungande örfil. Läraren hade fått för sig att Gerard hade gjort otillbörliga närmanden mot flickan.

Efteråt visade sig läkarens diagnos överensstämma med Gerards.

Vid flera tillfällen hände liknande saker, men Gerards skolkamrater och andra vände sig bort från honom och han blev isolerad.

I sin ensamhet började Gerard fantisera fram andra personer. Han samtalade med sina "drömvänner", som han kallade dem, och de gav honom upplysningar av olika slag. Ju mer isolerad han blev i sällskapslivet, dess mer utvecklade han kontakterna med "drömvännerna".

En händelse hade stor vikt för honom. Då han var liten kastade någon honom "på skoj" i en kanal. Han hade ännu inte lärt sig simma och han höll på att drunkna. På några ögonblick passerade hela hans liv revy för honom innan han räddades av en fönsterputsare som händelsevis fanns i närheten. Gerard menar att denna episod bidragit till att han kan finna barn, och särskilt sådana som drunknat.

Gerards fostermor såg hur han levde i en fantasivärld och fick honom småningom att lämna den. Han koncentrerade sig i stället på skolan och när han slutat den, tog han olika fabriksjobb. Han gifte sig och fick barn. Hans fru var en god hjälp åt honom, men hon delade inte hans intresse för parapsykologi.

En dag blev Croiset ombedd att spåra en flicka som försvunnit. Han såg en vägstolpe, en sandhög och en vattensamling, i vilken han

fick uppfattningen att flickan drunknat. Man fann senare platsen och den drunknade. Allt stämde med Gerards beskrivning.

Croiset hjälpte 1976 polisen att finna tre försvunna personer på en vecka. Ett av dessa fall är högst märkligt därför att det blev så väldokumenterat och kan betraktas som Croisets bästa fall hittills.

Croiset hade inbjudits till Japan för att visa sin paranormal förmåga, och bl a uppträdde han i ett japanskt TV-program. En av de uppgifter han fick var att söka rätt på en flicka som 14 dagar tidigare försvunnit hemifrån. Den japanska polisen hade gjort allt för att återfinna flickan men misslyckats. Framför TV-kamerorna tänkte Croiset ett tag och började sedan rita en karta över ett område med en sjö, brygga, hus, berg, lekplats, vägar osv. I ena hörnet av dammen skulle flickan ha drunknat. Polisen trodde naturligtvis inte på dessa uppgifter, men man tyckte sig förstå vilken sjö som åsyftades. Polisen, TV och Croiset begav sig till platsen. Det var första gången han besökte denna plats. Han pekade ut stället där flickan drunknat, och när en TV-kamera riktades mot stället, så flöt en kropp upp. Det visade sig vara den efterspanade flickan.

Det är inte var dag som man har både polis och TV inkopplade som vittnen vid ett lyckat parapsykologiskt experiment.

De unika TV-bilderna kommenterades på konferensen av professor Bender från universitetet i Freiburg, och efteråt ställdes frågor till Croiset, som själv var närvarande vid förevisningen.

GANZFELDTTEKNIKEN

Så går jag över till att säga något om det symposium som behandlade ganzfeldtekniken.

Vi vet ännu i dag mycket litet om den paranormala förmågens natur. En av de saker vi med tämligen stor säkerhet vågar fastslå är att den främst uppträder när paragnosten i fråga befinner sig i ett mer eller mindre avslappnat tillstånd, då det vanliga dagsmedvetandet helt eller delvis är satt ur funktion. Sålunda får paragnosten ofta sina visioner i sovande tillstånd (drömmar); när han håller på att somna; håller på att vakna; lagt sig för att vila och koppla av eller har blivit uttröttad (t ex genom monotont arbete).

Somliga paragnoster måste också för att kunna prestera något paranormalt komma i en särskild sinnesstämning, vilken kan uppnås genom att de aktivt söker koppla bort störningar utifrån och sjunka in i sig själva. Ibland används konstlade medel som dämpad belysning och tyst rum.

En del undersökningar tyder dock på att paragnoster även kan utföra något paranormalt i fullt vaket tillstånd utan att själva veta att så sker. Detta kan gälla laboratoriemässiga försök, där försökspersonen inte vet när träffar och missar föreligger.

Man har spekulerat i om inte den U-formade prestationskurvan som paragnoster ofta uppvisar, beror på förmågan att koppla av. En försöksperson får ibland i början av en experimentserie klart positivt signifikanta resultat. Han kan då tänkas vara avslappnad och ta lätt på uppgiften. Han vet egentligen inte så mycket om hur det hela går till, och han kan inte förklara varför han får positiva resultat.

När han ser de goda resultaten, händer något med försökspersonen. Han vill fortsätta med bra resultat och spänner sig. Han kanske börjar försöka att intellektuellt analysera vad han håller på med i just den situationen och anstränger sig att träffa rätt igen, varpå han hämmar sig själv och kurvan börjar dala neråt, och han uppnår snart slumpnivå, ja ibland börjar resultaten till och med bli signifikant negativa, s k psi-missing.

Vad som hänt är alltså att paragnostens avslappnade och för försöket gynnsamma tillstånd utbyts mot ett hämmande tillstånd.

Tidigare har man inom den parapsykologiska forskningen sökt befrämja paragnostens "goda" tillstånd genom att försätta honom i hypnos. De första undersökningarna gav utmärkta resultat, som

tydde på att hypnosen var en bra teknik i detta sammanhang. Inte minst i Norden har hypnosen framgångsrikt använts.

Något universalmedel visade sig hypnosen dock inte vara. Resultat av det slag man hoppats på inträdde inte alltid. Dessutom var hypnosen inte alltid lätt att administrera. Den fordrar först och främst en god hypnotisör. Långtifrån alla tycks vara det. Slutligen är det inte alltid lätt eller lämpligt att tillgripa hypnosen på grund av de yttre omständigheterna.

Det gällde alltså att utveckla en metod som inte hade hypnosens nackdelar, och det var på så sätt som ganzfeldtekniken kom till. Har man bara apparaturen, så kan vilken försöksledare som helst använda den på vilken försöksperson som helst.

Ganzfeldtekniken kan varieras på olika sätt. Det vanligaste i de parapsykologiska laboratorierna är följande.

Man har ett faradayrum som garanterat utesluter inte bara alla ljud utifrån utan också alla kända former av strålar eller vågor.

Försökspersonen får inta ett avslappnande läge i en säng eller skön fåtölj. Över ögonen sätts ett par plastkupper (ser ut som halva pingpongbollar) som släpper igenom ljus men gör det omöjligt för personen att se något omkring sig. Ett par hörlurar på öronen utestänger allt yttre ljud. I hörlurarna kan sändas ljuvlig musik eller något sövande brus, t ex vågskvalp eller vindsus.

På detta sätt är personen helt avskild från omgivningen och hindras att ta okontrollerade intryck av den. Han har inte mycket annat att göra än att slappna av eller att koncentrera sig på sitt inre. Försöksledaren kan, om så behövs för instruktioner eller andra ändamål, nå försökspersonen genom hörlurarna. En mikrofon framför försökspersonen gör det möjligt för honom att meddela sig med yttervärlden. Sådana meddelanden tas då upp på band.

Jag skall här nämna sex av de åtta rapporterna som togs upp på kongressen. Undersökningarna gäller helt skilda områden inom parapsykologin. Det gemensamma var att de använde ganzfeldtekniken.

Michael York vid universitetet i Kalifornien, Santa Barbara, använde ganzfeldtekniken kombinerad med muskelavslappnande övningar i en studie av DMT:s (Defense Mechanism Test — ett psykologiskt personlighetstest som utvecklats i Lund) användbarhet för att urskilja personer med paranormal förmåga. DMT-delen av det här försöket

lämnar jag åt sidan.

Femtio två universitetsstudenter var försökspersoner. Den paranormala förmågan mättes med ett klärvoajanstest där försökspersonen i ganzfeldsituationen skulle försöka se ett tryck av ett konstverk inneslutet i ett kuvert och så utvalt att ingen visste vad för tryck som fanns i kuvertet. Därefter fick försökspersonen fem tryck att välja på med uppgift att peka ut det som fanns i kopia i kuvertet.

Resultatet blev i hög grad signifikant, så York drar slutsatsen att ganzfeldtekniken är lämplig vid detta slag av försök.

B. J. Dunne, E. Warnock och J. P. Bisaha vid Mundein College i Chicago använde ganzfeldtekniken vid undersökning om positiv korrelation föreligger mellan allmän ESP och prekognition. En kvinnlig universitetsstudent ställde upp som försöksperson. Hon fick i ganzfeldsituationen spontant säga vad hon ville. Allt spelades in på band. Tiden markerades. En försöksledare tjänstgjorde som sändare genom att koncentrera sig på slumpmässigt utvalda bilder.

Tolv försök uppdelade i två avdelningar gjordes. Avdelning A gällde prekognition och avdelning B allmän ESP. Försökspersonens uttalanden skrevs ut. Sex personer fick sedan rangordna utskriften i varje avdelning efter likhet med bilderna.

Resultatet blev positivt signifikant i fråga om psiförmåga. Min kommentar är att på det sätt försöket lades upp, så visade det inte att ganzfeldtekniken förbättrade psiförmågan. För att visa det måste man jämföra försökspersonens psiförmåga utanför ganzfeldsituationen med den i ganzfeldsituationen. Här hade förutsatts att den studerande som ställde upp inte hade någon paranormal förmåga.

William Braud och Robert Wood vid Mind Science Foundation i Texas kombinerade ganzfeld med omedelbar feedback för att utröna om en försöksperson med träning kunde förbättra sina ESP-resultat. Den omedelbara feedbacken bestod i att försökspersonen efter varje försök fick veta om han lyckats eller misslyckats.

Två grupper om femton försökspersoner vardera användes. De skulle försöka tala om vad för en bild en sändare i ett angränsat rum sände till dem. Som sändare användes personer som försökspersonerna tagit med sig. De var människor som försökspersonerna hade god emotionell kontakt med, t ex syskon, föräldrar, makar.

Sändning med och utan feedback

växlade, men ganzfeldtekniken användes hela tiden. Det som sändes var bilder vilka utvaldes ur en samling på 1 024 stycken. I feedbacksituationen fick försökspersonen en signal från försöksledaren så snart denne ansåg att försökspersonen sa något som stämde in på bilden.

Försökspersonerna fick sedan rangordna varje använd bild tillsammans med tre andra bilder som inte sänts.

Braud och Wood menar att resultatet visar att psi-förmågan delvis är inlärningsbar.

John Palmer, David Bogart, Susan Jones och Charles Tart vid Kalifornien-universitetets Davisdel lät 30 universitetsstuderande träna avslappning och sedan fritt associera i en 35 minuters ganzfeldsession. Under denna period sändes bilder. Försökspersonerna fick sedan själva rangordna fyra bilder och säga vilken bild de i första hand trodde hade sänts, i andra hand och så vidare.

Resultatet blev negativt.

Adrian Parker, Brian Miller och John Beloff vid universitetet i Edinburgh gjorde ett liknande experiment.

Forskarna menade att ganzfeldtekniken är känslig för förhållandet mellan försöksledare och försöksperson.

Åtta försökspersoner som en av forskarna tidigare fått positiva resultat med i parapsykologiska experiment, bads ställa upp. Var och en av de tre forskarna ledde nu egna experiment.

Varje försöksperson genomgick en 35 minuters ganzfeldsession. Den fria associationsmetoden användes. Under de sista fem minuterna sändes en bild som alltså skulle påverka försökspersonens fantasi. Sammanlagt gjordes 72 försök. Försökspersonen fick därefter rangordna sex kort, ett av dem var det sända.

Resultaten blev helt slumpmässiga. Någon skillnad mellan olika försöksledare kunde inte påvisas. Beaktansvärt var att ganzfeldtekniken inte tycktes frammana ESP-förmågan. Varför en av forskarna tidigare fått positivt resultat men inte fick det nu, kunde edinburghspsykologerna inte förklara.

Loralu Raburn vid medicinska fakulteten vid Oklahomas universitet och Roy Manning vid medicinska fakulteten vid Tulane-universitetet delade in fyrtio försökspersoner i fyra grupper. Hälften av försökspersonerna fick veta vad experimentet skulle gå ut på. Den andra hälften fick ingenting veta. Hälften av ena hälften blev utsatta för sändarförsök på samma sätt som be-

skrivits i föregående försök. Den sista fjärdedelen fick inte vara mottagare.

Rangordning skedde i alla grupper. I de två grupper som inte varit med om sändning plockades ett mål ut genom ett slumpmässigt förfarande. Bäst resultat uppvisade den grupp som var informerad och verkligen fick meddelanden. Experimentet är intressant så till vida att det tyder på att ESP existerar. Huruvida ganzfeld framkallade förmågan kan inte detta experiment ge ett otvetydigt svar på.

En sådan här kongress består till större delen av rapporter och uppsatser av det slag som ovan beskrivits. Den parapsykologiska forskningen utvecklas långsamt. Olika metoder prövas på det vis som här redogjorts för. Ibland får man positivt resultat och uppställda hypoteser bekräftas, ibland blir resultaten slumpmässiga eller negativa.

Varje kongress visar hur oerhört mycket det finns att göra inom parapsykologin. Än har parapsykologin en lång väg att gå. Idéer fattas inte, forskare fattas inte, men pengar saknas.

UFO OCKULTISM ESP

ANDLIG UTVECKLING

Engelskspråkig litteratur
700 titlar i lager varav 100 i pocket.

Rekvirera våra boklistor!

EDISTA postorderbokhandel
Box 4003, 180 10 ENEBYBERG

Besök gärna vårt lager efter överens-
kommelse per tfn 08/758 62 50.

BUDDHISTISK LITTERATUR

Buddhas tal till Kalamafolket/
talet om rätt syn
ur den buddhistiska palikanon
40 sidor, ca 19:—

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:—

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:—

I bokhandeln eller direkt från

BUDDHASASANAFÖRLAGET
Box 5158
102 44 Stockholm

Måndagsgruppen Forts.

en medvetenhet om alltings enhet. Eftersom vi är förenade med dessa osynliga krafter och identifierar oss med dem, vill vi inom Peace Through Unity föra fram insikten om detta som sker i universum och på vår planet.

Peace Through Unity grundades 1975, och adressen är Gövik, 430 40 Särö. Se f.ö. Sökaren 1, 1976! — En bok av Gita Keiller, "Låt livet leva", är utgiven på Larsons förlag.

Information om Måndagsgruppen: Jan Erik Janhammar, Kils-
mogatan 14, 124 45 Bandhagen.

Anandakollektivet Forts.

sig på att förverkliga sina huvudmål. När de detta kommer kollektivet av sig självt att framstå som ett mönster för en ny era.

Vidare information om Ananda:

Ananda Publications
900 Alleghany Star Route
Nevada City, California 95959
U.S.A.

!) "Bergsbor" syftar både på Anandas medlemmar och andra personer som tillhör en viss sorts "motkultur" och som klart skiljer sig från de övriga, mera "etablerade" invånarna i bergen kring Nevada City. Men framför allt genom sin specifika yogadisciplin avviker Anandas medlemmar från "de övriga bergsborna".

VATTUMANNEN

Bokhandel och
postorder

KATALOG

med nya titlar från
USA och England.

Order: tel. 08/10 69 15

Affär i Strindbergs Blå Tornet
Drottninggatan 83, Stockholm

Meditation, yoga, astrologi, massage,
akupunktur, makrobiotik, flygande te-
fat, skivor, affischer, rökelse.

Nu bättre och snabbare leveranser.

VATTUMANNEN

Box 45096
104 30 Stockholm

Gurdjieff

har allt som en människa kan uppnå. Där finns ett "permanent jag" och en "fri vilja".

Som nämnts är den vanliga människan inte fri. Hon är fäst vid allting i livet, sin fantasi, sina föreställningar, sin dumhet och till och med vid sitt lidande. Dessa band måste hon frigöra sig ifrån. Om man fäster sig vid eller identifierar sig med någonting, vidmakthåller man inom sig en mängd olika personligheter. Dessa måste tillintetgöras om ens "verkliga jag" skall kunna uppstå. Hur skall det ske? Jo, genom att man vaknar upp ur sin sömn, inser sin intighet, sin absoluta mekaniskhet och totala hjälplöshet.

Att människan "sover" är den punkt som Gurdjieff ständigt återkommer till i sin lära. I slutet av "Beelzebub's Tales to His Grandson" undrar sonsonen om det är möjligt att rädda mänskligheten på jorden och visa den in på rätt väg. Beelzebub svarar: "Enda sättet att rädda varelserna på planeten jorden är att återigen inplantera hos dem ett organ i samma stil som 'Kundabuffer' och med sådana egenskaper att alla inser att döden obönhörligt väntar både dem själva och allt och alla som deras blickar eller uppmärksamhet fästes vid."

Denna redogörelse för Gurdjieffs liv och lära är naturligtvis inte uttömmande. Utrymmet har varit begränsat. Men den ger, tillsammans med min tidigare artikel om "Joula — glädjens och solens samfund", några inblickar i en egenartad rörelse på det andliga sökandets område.

Anm. Ola Gustavsson studerar teologi i Lund. Artikeln bygger på en uppsats i religionshistoria och religionsfenomenologi som han lagt fram för t.f. professor Per Beskow.

Gåvor

Sten Händel, Morgongåva, 24:—; Lillster Kanold, Saltsjö-Boo, 24:—; Inga-Berit Brundin, Göteborg, 50:—.
Summa kronor 98:—.
Hjärtligt tack! Red.

Forts.

MEDITERA MED HANS GRANQVIST

Meditation — avstressning
intuitionsträning
Grupp- och enskild undervisning.
Veckoslutskurser
V. Bangatan 53 B, 195 00 Märsta.
0760/186 02

Naturmedicin Funktionik Vibeke och Ole Saxe

Diplom från
European College of Natural Medicine
Tidsb. 08/715 46 30
Trädgårdsvägen 5 B • 132 00 Saltsjö-Boo
Buss 412 från Slussen

Nu också mottagning på Körunda Säteri
Ösmo tidsb. 0752/382 79 eller 08/715 46 30
örtterapi — ögondiagnos — reflexbehandling
akupunktur — övningsterapi — dietråd

FÅ DERES HOROSKOP

stillet og tilsendt for 35 svenske kr.
Send fødselsdato, klokkeslet og fødested til

Peter Sørensen
Havrevej 12, DK-2700 Brønshøj,
Danmark

Kontakt

Indian young man 28 years, teaching in Gothenburg, ht. 170, black hair and eyes, well educated, good looking, who lives nature and yoga, seeks contact with a kind girl. Preferable if Sagittarius, Gemini, Aries, Aquarius, Cancer and Virgo etc.

Write with photo to "Yogi", Sökaren f.v.b.

Samtalsgrupp

Torsdagsgruppen i Örebro, diskuterar om "Livets andliga realiteter" varje torsdag kl. 19.30 (Inget medlemskap) Med vänlig hälsning
Irina Akeson, V Bang. 7 B-KFUM-
huset
tel. 019 — 13 51 22, bostaden
tel. 019 — 11 77 24, arbetet

PARAPSYKOLOGI-KURS

Det "övernaturliga" och vår världsbild är en kurs baserad på Sven Magnussons bok med samma namn. En högst aktuell kurs, som kompletterar frågan om ett liv efter döden. Kunskaper utan system skapar lätt kaos — men kunskaper med system ger en harmonisk livssyn.

Kursen startar på vårterminen hos Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet, NBV, Stockholm, tisdagen den 15 februari, kl. 18.00. 30 timmar, 160 kronor inkl. kurslitteratur. Ledare: Turid Johansson. Lokal: Kungsgatan 23.

Ring för anmälan till NBV-exp., tel. 08/24 82 15 och fråga efter Kerstin Curte-lius.

Intresserad av livs- åskådning utan dogmer?

Vårt intresse:

- levande insikt
- grundläggande principer i tillvaron
- upptäcka dem i livet omkring oss och i oss själva
- söka oss fram i vårt inre på någon av yogans och meditationens vägar. Bl. a. där finns en riktning mot djup gemenskap med allt som lever.
- se och möta livet i ögonblicket. Inte sätta upp föreställningar och förhoppningar mellan oss själva och livet.

Är du också intresserad av detta, titta då in på teosofernas

STUDIECENTRUM OCH BOKHANDEL

Karlavägen 44 i Stockholm

Där finner du föredrag, samtal, tidskrifter, böcker att låna eller köpa.

Begär program för verksamhet i Stockholm, Malmö, Göteborg, Örebro, Uppsala; bokkatalog; provnummer av vår tidskrift Teosofi i Norden. Böcker expedieras också mot postförskott.

Öppet tisdag t o m fredag kl. 14—18.
Telefon 08/61 68 83. Upplysn. också 89 36 59.

Postadress: Teosofiska Samfundet eller Bokhandeln Studio, Karlavägen 44, 114 49 Stockholm.

Kontakt

Serlös kille intresserad av meditation, litteratur, musik och andligt sökande söker manlig kompis, fri från ålders-tänkande.

Svar till "Mandate", Sökaren f.v.b.

*

Sökes: vacker, romantisk, enkel kvinna 20—45, med höga andliga ideal, som även är intresserad av kama sutra och är nära naturen i sig själv och i universum.

Svar med foto till "Dito Stockholmsvattuman 25", Sökaren f.v.b.

*

Ungdomlig kvinna, 46 år, söker Dig, mogna och barnkära man i 45—50-års-åldern med sunda levnadsvanor, gärna boende på landet, vegetarian, musk- och naturälskare, som trots den allt mera tilltagande oron i världen ändå äger frid och ro i sitt inre. Kanske Du också liksom jag utövar daglig meditation. Kanske kan vi tillsammans göra en insats i livets tjänst, känna gemenskap och utveckla oss tillsammans.

Svar till "Martiniusvän", Sökaren f.v.b.

BOKRECENSIONER

TROLLKARLEN DON JUAN

I tio års tid var den amerikanske antropologen Carlos Castaneda lärjunge hos trollkarlen don Juan, en yaqui-indian från nordvästra Mexiko. Sina upplevelser har Castaneda beskrivit i en trilogi som nyligen utkommit på svenska (AWE/Gebers förlag). De olika delarna heter *Samtalen med don Juan*, *En annorlunda verklighet* och *Resan till Ixtlan*.

Don Juan ville inte vara en trollkarl i vanlig mening — han strävade inte huvudsakligen efter makt — utan han ville vara en "kunskapens man". För honom gällde det därför att "se", dvs uppfatta världen sådan den verkligen är och inte så som vi tror den vara. Först i trilogins avslutande del förstår Castaneda helt vad don Juans undervisning gått ut på: att försöka bryta igenom de västerländskt rationalistiska referensramar som hindrar Castaneda från att varsebli verklighetens översinnliga aspekter — som vi måste ha kunskap om för att kunna förstå tillvaron i dess helhet och behärska den. Gång på gång uppmanar don Juan sin lärjunge att sluta försöka finna naturliga förklaringar på övernaturliga fenomen. Och till sist måste Castaneda erkänna att hans logiska och "vetenskapliga" resonemang inte räcker till för att förklara hans extraordinära upplevelser. Men han vågar ändå inte ta steget fullt ut och ge upp sin gamla materialistiska ståndpunkt, utan han förblir kluven, och till sist ger han upp sitt lärjungaskap.

Don Juan leder Castaneda till transcendensupplevelser med hjälp av tre olika hallucinogena växter: peyote, djävulsörten (*Datura*) och en svamp av släktet *Psilocybe*. De har olika verkningar och biverkningar, och det gäller att finna vad som passar lärjungen bäst. Peyote ger kunskap, djävulsörten makt, och den rökta svampen ger klarsyn. En fullärd trollkarl behöver inte använda hallucinogener, eftersom han kan framkalla de extraordinära tillstånden av egen kraft. Han är nämligen i besittning av en "bundsförvant", en andlig makt eller kraft som han kommit i besittning av med hjälp av drogerna och som ger honom en bestående övernaturlig förmåga. Castaneda får noga redogöra för sina upplevelser "på andra sidan", och don Juan tyder dess symbolspråk och symbolhandlingar. Till synes meningslösa skeenden får sina förklaringar och sätts in i större sammanhang. Därigenom kommer don Juans värld att utgöra ett logiskt och sammanhängande

system, bara man accepterar dess speciella utgångspunkt och ram. Det blir en chock för Castaneda — och även för läsaren — att det kan finnas andra tolkningsmönster för verkligheten än vårt vanliga materialistiska som också "stämmer". Plötsligt inser man att vår verklighetsuppfattning varit för snäv och att vi därför uteslutit en hel rad fenomen ur det möjligas sfär, fenomen som vi helt enkelt inte vågat låtsas om. Castaneda får t ex lära sig att lämna sin kropp, byta hamn (skepnad), att bege sig till avlägsna orter, förflytta sig framåt och bakåt i tiden, lära sig se i andevärlden och de dolda krafterna i naturen, se människans aura och tala med djuren, att påverka materia med tanke- och viljekraft osv. Allt sådant som vi känner igen från västerländsk ockult tradition. Även upplevelsernas innehåll har likheter med vad vi här hos oss känner till. Det gäller t ex mötena med bundsförvanten, döden och "vaktaren vid tröskeln". Detta att likartade fenomen uppträder fast med olika namn i helt åtskilda traditioner är ett bra bevis för fenomenens verklighetsgrund. Det tycks alltså finnas en objektivt iakttagbar översinnlig verklighet, som dock kan uppfattas först om människan utvecklar speciella kunskapsorgan.

Men parallellerna går att dra inte bara till ockult tradition typ Steiner och Blavatsky utan också till gammal nordisk folkreligion (så som den t ex kom till uttryck vid sejden), till samisk religion (nåjden) och annan schamanism. Det är alltså mycket kunskap som gått förlorat genom tiderna om dessa ting genom kristet omvändelsenit och religionsförföljelser.

Det som framförallt tilltalar hos don Juan är att han undviker allt teoretiserande — spekulation och systembyggande. Tvärtom betonar han den personliga upplevelsen, det egna iakttagandet. Det extraordinära går inte att uttrycka tillfredsställande i ord utan måste upplevas. Därför är han beredd att leda sin lärjunge fram till en viss punkt men inte längre. Därefter måste Castaneda gå vidare ensam. När han väl funnit sin bundsförvant har han vad han behöver, och då finns det heller ingen återvändo. Han måste gå vidare, världen blir aldrig mer densamma för honom. Han handskas nu med väldiga krafter som han måste behärska, skydda sig för och utnyttja för sina syften. Don Juan kallar det att "leva som en krigare".

Böckerna utgör dessutom ett bidrag

till debatten om bruket och missbruket av droger. Hallucinogener har använts i naturreligioner i alla tider. Så t ex i häxkonsten här i Sverige, där man brukade bl a flugsvamp och nattskatta. Men till skillnad från det nutida missbruket bland ungdom intogs drogerna då under sträng kontroll och ledning av kunniga människor, som dessutom förstod att tolka det annars till synes kaotiska och bisarra upplevelseinnehållet och använda det i ett positivt syfte (om det inte var fråga om svart magi) — till att skaffa kunskap om och inflytande över fördolda ting.

Björn Sahlin

EN OUTSIDER

Som student i Lund i början av tretti-talet hörde jag då och då talas om en baron Hermelin, som "inte var riktigt klok" och var intagen på S:t Lars Sjukhus, där han sysslade med att översätta persiska mystiker till svenska. Hans arbeten syntes ibland i bokhandelsfönstren, men någon större åtgång hade de inte — vad en hospitalspatient åstadkom i litterär väg kunde ju knappast intressera förnuftiga människor.

Först långt senare skulle det gå upp för mig vilken underlåtenhetssynd jag gjort mig skyldig till när jag försummat att skaffa mig dessa vackert tryckta böcker, som idag är verkliga dyrgripar på antikvariater, om de överhuvud står att få. Och vem Eric Hermelin (1860—1940) egentligen var har jag fått veta först genom den utmärkta biografi över den märklige mannen som *Per-Erik Lindahl* nyligen under titeln *Ångest-hjulets svängningar* publicerat på Bo Cavefors förlag (ca 59:—).

Eric Hermelin var det svarta fåret i en förmögen adelsfamilj. Han frigjorde sig tidigt från överklassmiljön och kom, som Carl-Göran Ekerwald uttryckt det, "att göra en alldeles bakvänd livskarriär", med diverse bisarra äventyr i olika världsdelar, tills han slutligen hamnade på S:t Lars Sjukhus, där han sedan tillbringade 35 år, dock under rätt drägliga förhållanden och med ganska stor frihet att röra sig utanför sjukhuset. Något fel på hans förstånd var det sannerligen inte; han var minst lika klok som de läkare och vårdare som hans förmyndare anförtrott honom åt, men man kan säga att han saknade förmåga att ta vara på sig själv i denna vanskliga värld, och han hade svåra alkoholproblem. Hans läshunger var stor, och han hade råd att tillfredsställa

den. Med tiden blev han en lärd man, som bl a läste bibeln på grundspråket. Som brittisk legosoldat (!) i Indien hade han förvärvat de språkkunskaper som gjorde det möjligt för honom att under sin långa sjukhusvistelse till svenska översätta inte mindre än 10 000 sidor muselmansk mystik (sufism) från persiskan, Omar Khaiyam, Attar, Rumi, Sadi och andra. Det blev ett tjugotal volymer, alla tryckta på hans egen bekostnad. Han valde texter som tilltalade hans subjektiva smak och skänkte honom den uppbyggelse han behövde, och han försåg dem med noter och kommentarer, personligt hållna, underfundiga, ibland kuriösa, alltid läsvärda.

Hermelin hade blott några få personliga vänner som förstod honom, och det är egendomligt att han framlevde sitt långa liv praktiskt taget utan någon kontakt med de lärde i Lund. På mindre än ena handens fingrar kan man räkna dem som visste att uppskatta hans verk och offentligen yttrade sig där om. Till dem hörde Hagar Olsson, som 1934 i Ord och Bild skrev en essä begynnande med orden: "Svenska litteraturen äger en skatt som man med undran finner tämligen obeaktad, nämligen Eric A. Hermelins tolkningar av de persiska klassikerna." Till dem hörde också Vilhelm Ekelund, som i sin bok *Plus Salis* kallade Hermelin "en af de bäst olästa svenska författare" och faller det superlativa omdömet att man säger "mycket litet" om man påstår att det finns "mer poetisk skapande kraft och ingivelse hos denne man än i hela den samtida svenska vitterheten".

Det är med denne outsider på högsta nivå som Per-Erik Lindahl låter oss stifta bekantskap i sin på grundliga studier och omfattande undersökningar byggda biografi. Det är en bekantskap väl värd att göras inte bara emedan den innebär en hänvisning till den för de flesta av oss helt okända persiska mystikens underbara värld utan också och inte minst därför att vi här konfronterats med en rikt utrustad, stort anlagd personlighet, vars tragiska öde inte förmådde hindra honom från att i ensamhet fullborda ett livsverk av både kvantitativt och kvalitativt ovanliga mått.

Jag nämnde att Hermelins böcker nu är svåråtkomliga på antikvariater. Med stor glädje hälsar man därför den *Persiska antologin*, ett representativt urval Hermelinsöversättningar, verkställt av Carl-Göran Ekerwald, som också skrivit intressanta och klargörande introduktioner till de olika avsnitten (Bo Cavefors förlag, ca 48:—). Vidgad horisont, fördjupad människokunskap, stora fonder av *medicina mentis*, läkedom för själen, är vad vi finner i denna egendomligt världstillvända mystik, så olik det mesta vi västerlänningar är vana att hänföra till begreppet mystik, och

så hälsosamt chockerande för alla moralister. Perserna kallade mystiken för "hjärtats vetenskap". Det är i denna vetenskap vi undervisas i dessa texter, med kärlek och omsorg förmedlade av en translator som av djup personlig erfarenhet visste vad det här är fråga om. Till Eric Hermelins husgudar hörde också den tyske 1600-talsmystikern Jacob Böhme, och det är helt stilriktigt att även han är företrädare med några sidor i denna antologi, som jämte Per-Erik Lindahls Hermelinbiografi är en vacker present till varje sann sökare. Cavefors förlag förtjänar verkligen en eloge för sin insats.

Gustaf Lundgren

OM LIVETS MENING

En stark ställning vid våra universitet har den sk analytiska filosofin, som ser som sin uppgift att med kylig, opersonlig saklighet underkasta de begrepp vi rör oss med både i vetenskapliga och vardagliga sammanhang en logisk analys. Om man därvid finner ett begrepp logiskt ohållbart, förklaras det som nonsens och läggs åt sidan.

En framstående representant för denna riktning är professor Mats Furberg, som i sin bok *Allting en trasa?* (Doxa-biblioteket, ca 39:—) med mycken lärdom och intellektuell skärpa angripit den gamla slitstarka frågan om "livets mening" och inte oväntat kommit till ett nedslående resultat. Han ser inget grundmönster i tillvaron och tror inte på någon mening med sitt liv. Med ett uttryck från skalden C.J.L. Almqvist konstaterar han att allting är "en trasa".

Av många orsaker är det emellertid meningslöst att som filosofer och andra så ofta gjort passivt sätta sig ner och försöka åstadkomma ett slags balanskonto genom att fråga sig om tillvaron rymmer övervägande lust- eller olustmoment, om det är glädjen eller sorgen, förnuftet eller absurditeten som har övervikt i vårt liv.

Djupt tillfredsställande är däremot det svar som vår "svenske Sokrates", den lundensiske filosofen Hans Larsson, en gång gav på den ständigt aktuella frågan: "Det är förnuft i världen, med detsamma en enda människa finns, som vill ha förnuft i den. Den första sorgen över att förnuft saknas, den är redan förnuft, och så snart en enda förnuftig faktor är med i världsleken, får hela leken allvar."

Protesten mot oförnuftet, mot meningslösheten, är ett utslag av förnuft och kan sporra till en aktivitet som ger mening åt "hela leken". Hans Larssons attityd påminner om Viktor E. Frankls aktivistiska psykoterapi, och som en verksam medicin mot den förlamnings- och tomhetskänsla som slår emot oss från Furbergs bok vill jag gärna re-

kommendera den framstående österrikiske psykiaterns till svenska översatta små skrifter "Livet måste ha mening" och "Livet har mening". Övertygande visar Frankl att det helt och hållet beror på oss själva och vår egen inställning om vårt liv skall bli en trasa eller en vävnad med meningsfullt mönster.

Gustaf Lundgren

ETT NYTT EDEN

Science fiction (sf) är ett område med oerhört många förbindelser till det ockulta fältet, låt vara att sf alltid är fiktiv, dvs påhittad. Men även den mest seriöse ockulte forskare kan läsa sf som avkoppling från höjderna och avgrunderna inom det seriösa. Dock är att märka att man måste välja mycket noga vad man läser, eftersom det finns mycken smörja inom sf-området.

C S Lewis är en sf-författare med sällsamma djup. I sitt skriveri besjålas han av en varm religiositet, vilket man märker mycket tydligt i boken *Peregrandra* (Delta 1975 42:—). Denna bok är en fristående fortsättning på en tidigare bok vid namn *Utflykt från tyst planet*, även den en djupt religiös sf-bok. I *Peregrandra* tar han steget fullt ut: Han utgår från tanken att Gud skulle vilja upprepa "projekt Eden" på planeten Venus och därvid dra nytta av kunskaperna om vad som hände (och gick snett) vid "projekt Eden" på jorden.

Det kan fruktas för blasfemier i en bok av detta slag, men Lewis är inte kapabel att åstadkomma blasfemier, eftersom han har en uppriktig gudstro, gudsfruktan och gudsälskan. Boken är en lovsång till Skaparen, en hyllning till alltings upphov och därtill en allt livs Höga Visa av sådan styrka och övertygelse att även en förhärdad person som denna recensent kände sig gripen.

Jag har läst boken tre gånger på kort tid och hittar ständigt nya skönhetsvärden i den. Fantasin är lysande, nyskapandet bländande och övertygelseellden klart brinnande. Vad kan man mer begära om man är både ockulist och sf-anhängare? Vill Du inte lägga ut kr 42:— på att köpa boken så gör dig själv tjänsten att låna den på biblioteket. Jag tror att Du köper den sedan. Man *måste* ha den.

Dénis Lindbohm

LIVET FORTSÄTTER EFTER DÖDEN!

Spiritualismen ger bevis.

Begär vår boklista med senaste nyheter!

Bokförlaget Excelsior AB
Box 5314, 102 46 Stockholm 5

Tidskriften Science dummar sig om UFOs

Den amerikanska naturvetenskapliga tidskriften *Science* hade i augustinumret 1976 en artikel om UFOs (refererad av Arne Karsberg i Dagens Nyheter 25 oktober). Signaturen C.H. har valt en föraktfull ton, talar om "UFO-fantaster" och påstår bl a att det är sannolikt att den mest givande UFO-forskningen är att studera de människor som observerat UFOs. C.H. nämner en doktor Warren, som har en teori att UFO-observatörerna "suffer from 'status inconsistency' — they are marginal types socially whose lives are not set in a consistent framework and who like the idea of other and better worlds somewhere", dvs de lider (!) av en ojämn social status (tex hög lön och låg utbildning eller tvärtom), de är, socialt sett, människor ute i marginalen och benägna att tro att det finns andra och bättre världar någonstans. Men Warren grundar sin teori på studiet av åtta (8) personer (!) så som jag visat i min bok *"Flygande tefat"*... vad säger vetenskapen? (Professor Hynek framhåller att typiska UFO-vittnen är helt vanliga medborgare.)

Vidare nämns i *Science*-artikeln en annan vetenskaplig kuf, Grinspoon, som påstår att runda UFOs symboliserar kvinnans bröst och långsmala UFOs mannens könsorgan. Han tolkar UFO-observationer psykoanalytiskt.

C.H. i *Science* påstår också — vilket Karsman, med otillräckliga kunskaper i ämnet, upprepar — att

endast 701 av 12 618 UFO-fall, som kommit till amerikanska flygvapnets kännedom, är oförklarade. Men som professor Hynek, vilken varit knuten till flygvapnet som vetenskaplig konsult, har visat i sin bok *The UFO Experience*, saknade flygvapnets UFO-undersökningsavdelning vetenskaplig kompetens och ambition; de gav många fall etiketten "förklarad" på mycket lösa grunder och från strikt vetenskaplig synpunkt helt felaktigt.

Visst är det viktigt att, som

nämns i *Science*-artikeln, studera UFO-observatörernas personlighet. Jag har understrukt detta i min bok. Men det måste ske på en helt annan nivå än där Warren och Grinspoon befinner sig och utan blockering av fördomar.

Fö meddelar skribenten i *Science* att amerikanska flygvapnet nyligen har överlämnat allt sitt UFO-material till riksarkivet, där det sedan 14 juli i fjol är tillgängligt för allmänheten.

SM

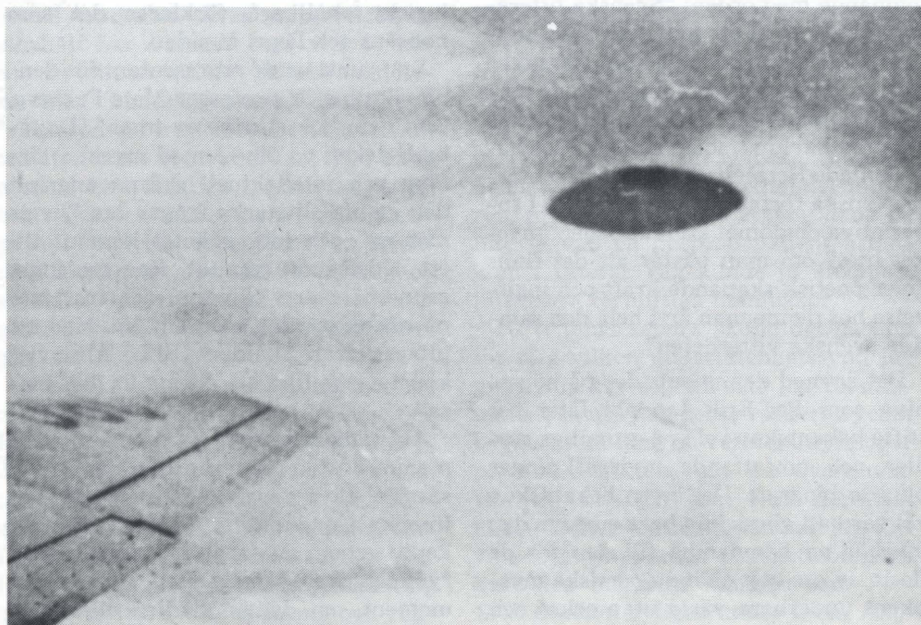

Foto taget av en mexikansk affärsman från passagerarplats i flygplan över Mexiko, augusti 1965.

SÖKAREN

Nr 1 1977 Årgång 14

Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Telefon: 08/69 60 27

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Sökaren är en oberoende tidskrift för livsåskådningsfrågor, där skilda meningar kan föras fram.

För varor och tjänster som utbjuds i annonser i denna tidskrift svarar endast annonsörerna själva.

Tryckt hos Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB, Borås, 1976

ISSN 0038-0504

PRENUMERATIONSPRISER:

Helår 52:—.

Halvår 28:—.

Annonsspriser (moms tillkommer):

Helsida 650:—, halvsida 400:—, småannonser 15:— per spalt-cm men minst 45:—.

INNEHÅLL:

Anthony Damiani på Sverigebesök 2

Tro och vegetarism 5

Per Ragnar:

Reflexioner 9

Måndagsgruppen 25 år 10

Intervju med Anthony Brooke 12

Rune E. A. Johansson:

Salgala — sökarens mål? 13

Ted Nordquist:

Ananda Cooperative Village 16

Ola Gustavsson:

George Ivanovitch Gurdjieff 20

Eldmeditation 23

Sigvard Sjögren:

Walther Eidlitz in memoriam 24

Rolf Ejvegård:

Parapsykologikongress i Utrecht 26

Bokrecensioner 30

Bilaga medföljer